

OPINNÄYTETYÖ

VIHAPUHEEN VAIKUTUS POLIITTISEEN JÄRJESTÖTYÖHÖN

Tapaus Helsingin Sosialidemokraatit

Anita Hellman

Yhteisöpedagogi YAMK

(90 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

6/2025

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi YAMK

Tekijät: Hellman, Anita

Opinnäytetyön nimi: Vihapuheen vaikutus poliittiseen järjestötyöhön – Tapaus Helsingin Sosialidemokraatit

Sivumäärä: 59 ja 11 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Kimmo Lind

Työn tilaaja(t): Tuomas Finne / Helsingin Sosialidemokraatit ry

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää vihapuheen vaikutuksia poliittiseen järjestötyöhön. Poliittisella järjestötyöllä tarkoitetaan puolueen jäsenten tekemää vapaaehtoistyötä, esimerkiksi vaalikampanjointia tai puolueen tilaisuuksissa eri tehtävissä toimimista. Poliittinen järjestötyö on tärkeää puolueen toiminnalle, vapaaehtoiset tekevät vaalityötä ja kohtaavat kansalaisia erilaisissa tilaisuuksissa sekä vievät SDP:n viestiä eteenpäin. Opinnäytetyön tilaajana toimi Helsingin Sosialidemokraatit ry (SDP Helsinki).

Opinnäytetyössä tutkittiin SDP Helsingin jäsenten nimenomaan puolueen jäsenenä ja aktiivina kohtaamaa vihapuhetta, paljonko sitä on, millaista ja missä sitä tapahtuu sekä miten se vaikuttaa toimintaan. Tulosten pohjalta muodostettiin toimenpide-ehdotukset SDP Helsingille.

Vihapuheesta ja sen vaikutuksista demokratiaan ja päätöksentekoon on tehty tutkimuksia, joissa tutkittavina ryhminä ovat mm. näkyvät poliitikot, tutkijat tai vastaavat ryhmät, jotka osallistuvat yhteiskunnalliseen keskusteluun. Opinnäytetyössä selvitetään, kohdistuuko myös ei tunnettuihin poliittisiin toimijoihin vastaavanlaista puhetta ja miten se heihin vaikuttaa.

SDP Helsingin jäsenille tehdyn kyselyn tulokset auttavat hahmottamaan sekä vihapuheen että sen vaikutusten laajuuden. Poliittisesta kannasta johtuvaa vihapuhetta kohdataan niin puolueen järjestötyötä tehdessä kuin esimerkiksi sosiaalisen median eri kanavilla, työpaikoilla ja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Kohdattu vihapuhe vaikuttaa rajoittavasti osallistumiseen, vaikka osalla se myös herättää halun aktivoitua.

Opinnäytetyöhön liittyi brainstorming – tilaisuus, jossa tilaajalle tehtiin kyselyn tulosten pohjalta toimenpide-ehdotuksia vihapuheen haittavaikutusten vähentämiseksi ja niiden ennaltaehkäisemiseksi. Toimenpide-ehdotukset esitellään luvussa kuusi.

Tulokset vahvistavat vihapuheen demokratiaa ja osallisuutta heikentävän vaikutuksen ulottuvan yhteiskunnan eri tasoille ja monenlaisiin ihmisiin. Vihapuhe on tehtävä näkyväksi ja tunnistettavaksi. Kaikessa kansalaistoiminnassa tulee huomioida vihapuhe ja tehdä toimenpiteitä sen vaikutusten torjumiseksi ja vihapuheen uhrien tukemiseksi.

Asiasanat: Vihapuhe, polarisaatio, poliittinen toiminta, järjestötyö, puolueaktiivit, osallistuminen, verkkoviha

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community Educator Master's degree

Author: Anita Hellman

Title: The effects of hate speech on political party's organisational work – Case Social Democratic party of Helsinki

Number of Pages: 59 and 11 attachment pages

Supervisor(s): Kimmo Lind

Commissioned by: Tuomas Finne / Helsinki Social Democrats

This thesis aimed to investigate the impact of hate speech on the political organisational work of the Helsinki Social Democrats (SDP Helsinki), the Helsinki district organisation of the Social Democratic Party of Finland. SDP Helsinki commissioned the thesis. Political organisational work refers to voluntary tasks performed by party members, for example during election campaigns or at various events. This organisational work is essential to the party's operation.

This thesis examined instances of hate speech experienced by SDP Helsinki members while acting in their capacity as party members. This was investigated using a questionnaire that aimed to identify the places and situations in which hate speech occurs and the types of hate speech encountered by members. The most important question in the questionnaire was how hate speech affects members' participation.

The results were used to develop an operational programme to help SDP Helsinki prevent the effects of hate speech. This programme was developed during a brainstorming event with some SDP Helsinki members and is presented in chapter six.

There is a lot of research about hate speech and its effects on democracy and decision-making. Usually, the target group is politicians in prominent positions, scientists, or other groups that play a visible role in public conversations. This thesis aims to study whether less prominent figures also encounter hate speech and how it affects them.

The questionnaire results help to illustrate the extent of hate speech and its effects. Hate speech caused by one's political stance occurs in various situations, both when meeting people and on social media. Hate speech restricts participation for many, although for some it provides a reason to take action.

The results of this thesis confirm that the negative effects of hate speech on both democracy and participation are widespread throughout society. Hate speech must be recognised, and people must be taught to identify it. All civic activities should pay attention to hate speech and its effects, in order to prevent it and support its victims.

Keywords: Hate speech, polarisation, political activity, organisational work, party activists, participation, cyberhate

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	POLIITTINEN JÄRJESTÖTYÖ	9
	2.1 SDP:n tavoitteet ja tarkoitus	9
	2.2 SDP:n järjestö rakenne.....	10
	2.3 SDP Helsingin järjestö rakenne	11
	2.4 Poliittinen järjestötyö ja sen tekijät.....	13
3	VIHAPUHE.....	15
	3.1 Vihapuheen historiaa	15
	3.2 Viharikokset ja vihapuhe Suomen lainsäädännössä	16
	3.3 Vihapuheen määrittely, esiintyminen ja motiivit.....	18
	3.4 Vihapuheen kohdistuminen	20
	3.5 Vihapuheen vaikutukset.....	21
4	LÄHESTYMISTAPA JA TUTKIMUSMENETELMÄT	23
	4.1 Lähestymistapana tapaustutkimus	23
	4.2 Tiedonkeruu webropol - kyselyllä	24
	4.3 Brainstorming – sessio kyselytulosten pohjalta.....	26
	4.4 Eettisyys.....	27
5	TULOSTEN TARKASTELU	29
	5.1 Kyselytulokset	29
	5.2 Brainstorming – session tulokset	40

6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	44
6.1	Vihapuheen kohtaaminen	44
6.2	Vihapuheen seuraukset	46
6.3	Toimenpide-ehdotukset	47
7	POHDINTA.....	49
	LÄHTEET	56
	LIITTEET	60

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tutkia vihapuheen vaikutusta poliittiseen järjestötyöhön Helsingin Sosialidemokraateissa, josta myöhemmin käytän nimitystä SDP Helsinki. Suomen Sosialidemokraattisesta puolueesta käytän opinnäytetyössäni nimitystä SDP.

Opinnäytetyöni aihe kumpuaa omista kokemuksistani ja omasta roolistani politiikassa. Olen puolueen aktiivinen jäsen, ollut ehdolla vaaleissa ja toiminut SDP Helsingin johtotehtävissä sekä SDP:n puoluehallituksessa. Olen ollut ehdokkaana niin kunta- kuin eduskuntavaaleissa. Olen kohdannut vihapuhetta itse, ja myös joutunut tekemisiin sen asettamien haasteiden kanssa monin eri tavoin. Näen, että yhteiskunnallinen vastakkainasettelu ja keskustelun polarisaatio pahimmillaan heikentävät kansalaisyhteiskuntaa ja demokratiaa vaimentamalla keskustelua ja estämällä osallistumista ja osallisuutta. Jotta demokratian edellyttämä moniäänisyys toteutuu, tulisi julkisen keskustelun ja politiikkaan osallistumisen olla mahdollista kaikille tasapuolisesti.

Enjolrasin ja Sivesindin tutkimuksessa (2018, 96–97) todetaan kansalaisyhteiskunnan olevan ennemminkin sananvapauden tuote, kuin toisin päin. Kolmannen sektorin toimijoille ja järjestöille luo suotuisamman ympäristön toimia maa, joissa on laaja sananvapaus ja kansalaisoikeudet. Tästä voisi päätellä, että sananvapauden kapeneminen, huolimatta syystä, voi myös heikentää kansalaisyhteiskuntaa.

Vihapuhe on vanha ilmiö, joka on kautta vuosisatojen johtanut myös vihatarkoituksiin. Se kuvastaa usein yhteiskunnassa vallitsevia ristiriitoja ja sen on nähty lisääntyvän konfliktien aikana. Siinä, missä aiemmin vihapuhetta levitettiin suullisesti tai painetun median, myöhemmin radion ja TV:n kautta, on viimeisten vuosikymmenten aikana vihapuhe siirtynyt laajasti digitaalisille alustoille, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. Tämän kehityksen myötä vihapuhetta on helpompi ja nopeampi levittää, kerralla voi tavoittaa suuren yleisön. Verkossa tapahtuvaa vihapuhetta on myös haastavampaa valvoa, kuin perinteisiä medioita. Verkossa helposti tapahtuva kuplautuminen tekee vihapuheesta vieläkin hankalamman hallita. Vihapuheen haitta niin yksilöille kuin yhteiskunnalle ja demokratialle ovat suuret. Pahimmillaan vihapuheella pystytään vaikuttamaan oikeusvaltiokäytäntöihin ja heikentämään demokratiaa. (Mäkinen 2019, 12–14.)

Vihapuhe uhkaa sananvapauden toteutumista ja kuvastaa demokratian uhattua tilaa ollen samalla yksi niistä mekanismeista, joiden kautta nämä uhat toteutuvat. Myös kansanvallan perustan, osallistumisen mahdollisuuden, voidaan nähdä heikkenevän, vihapuheen uhatessa sananvapauden toteutumista. (Knuutila, Kosonen, Saresma, Haara, & Pöyhkäri, 2019, 9–10.)

Vihapuhe vaikuttaa ihmisten osallisuuteen monin tavoin, sen vaikutusta osallistumiseen ja demokratiaan on tutkittu melko paljon. Vihapuheen vaikutusta eri ryhmiin on tutkittu myös, tutkimuksen kohteena ovat olleet useimmiten erilaiset vähemmistöryhmät ja uskonnolliset ryhmät, mutta myös eri ammattiryhmät, kuten tutkijat ja journalistit, jotka ottavat osaa julkiseen keskusteluun tai tuottavat siihen tietoa.

Pöyhtäri, Haara & Raittila (2013, 19–24) ovat tutkineet verkkovihaa ja aggressiivista keskustelua ja niiden vaikutusta journalistien ja asiantuntijoiden julkisissa tilanteissa esiintymiseen ja keskusteluihin osallistumiseen. Tutkimuksessa perehdyttiin mm. verkossa tapahtuvien keskusteluiden ja niiden moderoinnin haasteisiin ja vihapuheen leviämistapoihin.

Aktivistien ja kansanedustajien suhdetta mediaan ja julkisuuden vaikutusta heihin on tutkittu vuonna 2011, tässä tutkimuksessa sivuttiin myös vihapuhetta ja sen vaikutuksia. Tutkimuksessa haastateltiin kansanedustajia sekä eri alojen aktivisteja, jotka esiintyvät julkisuudessa asiansa puolesta. (Reunanen & Harju 2012, 16–17.)

Valtioneuvoston teettämä selvitys Viha Vallassa (Knuutila ym. 2019, 16) perehtyy siihen millaista ja miten laajaa vihapuhe on ja miten se vaikuttaa päättäjiin. Osana selvitystä tehtiin kyselytutkimus, joka lähetettiin sadan kunnan valtuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille ja toimialajohtajille. Lisäksi se lähetettiin kaikkien eduskuntaryhmien kansanedustajille ja näiden avustajille. Tämä tutkimus on erityisesti mielenkiintoni kohteena, johon varmaankin tulen jonkin verran vertaamaan oman opinnäytetyöni kyselyn tuloksia.

Laajemmin puolueiden järjestöaktiiveihin ja heidän työhönsä vihapuheen vaikutusta ei ole tutkittu, kuitenkin puolueiden jäsenistä vain osa on näkyviä poliitikkoja. Oman kokemuksen mukaan vihapuhe vaikuttaa myös perinteisen järjestötyön tekemiseen. Kun puolueen aktiivijäsen tilaisuuksissa, vaalityössä tai sosiaalisessa mediassa joutuu vihapuheen kohteeksi pelkästään poliittisen kantansa vuoksi, voi kynnyks osallistua toimintaan nousta. Puolueissa iso osa perinteisistä ihmisten kohtaamisista ja vaalityöstä toteutetaan aktiivisten jäsenten vapaaehtoistyöllä, vihapuheen vaikutukset saattavat näkyä toiminnan vähenemisenä monilla eri toiminnan tasoilla.

Vihapuheen estävä ja pelotevaikutus voi pahimmillaan vaikuttaa myös vaalituloksiin. Vaalityöhön pyritään aina saamaan mahdollisimman iso joukko tekijöitä, tekemään yksittäisen ehdokkaan vaalityötä tai osallistumaan kunnallisjärjestön tai piirijärjestön vaalityöhön. Aktiivien tekemällä vaalityöllä on suuri merkitys ehdokkaiden ja puolueen näkyvyydelle niin fyysisissä

kohtaamisissa kuin sosiaalisessa mediassa. Jos vaalityötä tekevät aktiivit vähentävät toimintaansa ja osallistumistaan vaalityöhön vihapuheen kohteeksi joutumisen pelosta, voi tämä johdattaa myös vaalituloksen heikkenemiseen.

Opinnäyteyöni rakentuu toimintaympäristön kuvauksesta, jonka teen luvussa kaksi. Siinä avaan SDP:n ja SDP Helsingin järjestörakennetta, puolueen tarkoitusta ja aatemaailmaa sekä määrittelen poliittisen järjestötyön. Kolmannessa luvussa perehdyn vihapuheen historiaan, siihen liittyvään lainsäädäntöön, termin määrittelyyn, siihen, miten ja missä vihapuhetta tapahtuu ja lisäksi sen vaikutuksiin. Luvut neljä ja viisi käsittelevät tutkimusmenetelmiä sekä tutkimuksen tuloksia.

Opinnäytetyöni tilaaja on Helsingin Sosialidemokraatit ry. Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on: Vaikuttaako vihapuhe SDP Helsingin poliittiseen järjestötyöhön? Tavoitteena on selvittää, kuinka paljon SDP Helsingin jäsenet kohtaavat vihapuhetta toimiessaan poliittisessa järjestötyössä, missä ja millaista vihapuhetta he kohtaavat ja miten se vaikuttaa heihin ja heidän toimintaansa SDP Helsingissä. Näihin kysymyksiin haen vastauksia SDP Helsingin jäsenille suunnattavalla verkkokyselyllä. Pyrin sekä opinnäytetyön kyselyllä että tuloksilla myös herättelemään ihmisiä ajattelemaan omaa toimintaansa ja refleктоimaan sitä.

Tulosten avulla annan suosituksia, miten vihapuheen mahdollisia negatiivisia vaikutuksia voisi minimoida. Suositusten tekemisessä hyödynnän kyselyn vastauksia sekä järjestän brainstorming – tilaisuuden, jossa perehdytään kyselyn tuloksiin ja kehitetään niiden pohjalta suosituksia. Tulen käyttämään suositusten muodostamisessa myös aiempien tutkimusten tuloksia ja niiden esittämiä toimenpidesuosituksia. Nämä suositukset esittelen johtopäätösten osana luvussa kuusi.

Uskon, että tuloksista on hyötyä laajemmaltikin, useimmissa puolueissa järjestörakenne ja vapaaehtoistyö rakentuvat samankaltaisesti kuin SDP:ssä. Vapaaehtoistyö on tärkeä osa poliittisten puolueiden toimintaa ja merkittävä voimavara kaikille puolueille.

2 POLIITTINEN JÄRJESTÖTYÖ

Poliittinen toiminta on monikerroksista, tässä opinnäytetyössä tutkimuksen kohteena on Helsingin Sosialidemokraatit, josta käytän opinnäytetyössäni muotoa SDP Helsinki. Kuvaan tässä luvussa Sosialidemokraattisen puolueen (myöhemmin SDP) järjestörakennetta ja SDP Helsingin sääntöjenmukaisia tehtäviä sekä järjestön jäsenten erilaisia vapaaehtoisina tekemiä tehtäviä. SDP Helsingin järjestörakenteen ja vapaaehtoisten tekemien tehtävien kuvauksessa nojaan sääntöihin sekä puolueen järjestöoppaaseen. Hyödynnän osin omaa kokemustani, olen toiminut SDP Helsingin aktiivisena jäsenenä vuodesta 2014 alkaen ja toiminut järjestön johdossa varapuheenjohtajana (2019–2020) ja puheenjohtajana (2021–2024). Tämä ns. hiljainen tieto karttuu toiminnassa mukana ollessa eikä sitä ole kirjattu tai dokumentoitu.

Poliittisella järjestötyöllä tarkoitan poliittisessa järjestössä jäsenten vapaaehtoisesti suorittamia tehtäviä, jotka ovat olennainen osa järjestön toimintaa ja sen tarkoituksen saavuttamista.

2.1 SDP:n tavoitteet ja tarkoitus

SDP on perustettu vuonna 1899 Turussa Suomen Työväenpuolueen nimellä. Sittemmin 1903 Forssan puoluekokouksen jälkeen otettiin käyttöön nimi Suomen Sosialidemokraattinen puolue – Finlands Socialdemokratiska Parti r.p. (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2024a.)

SDP:n toiminnan aatepohjaa määrittelee periaatejulistus, joka uudistettiin vuonna 2020 Tampereen puoluekokouksessa, siinä puolueen ideaalia kuvataan seuraavasti:

Sosialidemokraattien ihanteena on yhteiskunta, jossa vapaus ja tasa-arvo voittavat alistamisen, humanisuus suvaitsemattomuuden ja oikeudenmukaisuus itsekkyyden (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2020a).

Arvoja, joiden pohjalta puolue toimii ja johon sen ohjelmat nojaavat, ovat vapaus, solidaarisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Ihmisoikeudet, kestävä kehitys, sivistys, kansainvälinen yhteistyö, demokratia ja rauha ovat asioita, joita SDP tavoittelee ja joiden eteen se tekee työtä. (Mt.)

Puolueen säännöissä on määritelty järjestörakenne, tarkoitus ja eri tasojen tehtävät. SDP:n säännöissä puolueen tarkoitus määritellään seuraavasti:

Puolueen tarkoituksena on koota kansalaiset yhteiseen toimintaan sosialidemokratian aatteellisten tavoitteiden toteuttamiseksi ihanteena ja päämääränä vapauden,

tasa-arvon ja solidaarisuuden yhteiskunta, yhteistyön ja rauhan maailma sekä puhdas ja turmeltumaton ympäristö.

(--) Sosialidemokratia taistelee puolueena yhteiskunnallisesta vaikutusvallasta ja toimii samalla jäsenistönsä yhteiskunnallisen tietoisuuden kasvun yhteisönä. (--)

Valta puolueessa kuuluu jäsenistölle, jota yhdistävät vastuu yhteisistä arvoista, yhteisesti päätetyt säännöt ja vapaaehtoinen järjestötyö. Puolueen toimintaperiaatteita ovat avoin keskustelu ja tiedonkulku sekä jäsenten tasa-arvoisuus. (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2020b, 1§)

Puolueen tehtäviksi on määritelty mm. järjestäytymisen edistäminen, valtakunnallisen, eri alojen rajat ylittävän yhteistyön edistäminen sekä valtiollisiin, kunnallisiin ja muihin vaaleihin valmistautuminen (mt., 2§).

2.2 SDP:n järjestö rakenne

SDP muodostuu piirijärjestöistä, joiden toiminta-alueena on yhden tai useamman vaalipiirin alue. Piirijärjestöt taas muodostuvat kunnallisjärjestöistä, joihin kuuluvat saman kunnan alueella toimivat puolueosastot. Jäsenet kuuluvat puolueosastoon tai suoraan piirijärjestöön. Lisäksi Suomenruotsalaisten Sosialidemokraattien (FSD) alue muodostuu niistä kunnista, joiden alueella siihen kuuluvat puolueosastot toimivat. Ruotsinkielisillä puolueosastoilla on myös mahdollisuus muodostaa ruotsinkielisiä kunnallisjärjestöjä puoluehallituksen suostumuksella. Helsinki on paitsi kaupunki, myös vaalipiiri, joten Helsingissä on yhdistetty kunnallis- ja piirijärjestö ja ne toimivat vain Helsingin alueella. (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2020b.)

Ylintä päätäntävaltaa puolueessa käyttää kolmen vuoden välein järjestettävä puoluekokous, jossa mm. käsitellään ja päivitetään poliittinen ohjelma ja valitaan puolueen johto sekä käsitellään mahdolliset sääntöuudistukset. Puoluekokousten välillä ylintä päätäntävaltaa käyttää puoluevaltuusto, joka kokoontuu sääntömääräisesti kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä ja lisäksi tarvittaessa ylimääräiseen kokoukseen. Puoluevaltuustoon ja puoluekokoukseen valitaan edustajat kustakin piirijärjestöstä sääntöjen määrittelemällä tavalla, jäsenmäärältään suurimmat piirijärjestöt saavat edustajia lukumääräisesti eniten. (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2020b, 3§, 26§, 35§-37§.)

Yksitoista vuotta puolueen jäsenenä ja miltei 4 vuotta myös piiri- ja kunnallisjärjestön puheenjohtajana toimineena voin todeta, että puolueen arkisessa toiminnassa ja vapaaehtoisessa järjestötyössä eniten puolueen jäsenelle näkyy oman puolueosaston ja kunnallisjärjestön toiminta.

Piirijärjestön tehtävänä on koordinoida alueensa kunnallisjärjestöjen toimintaa. Piirijärjestöt järjestävät koulutuksia, tilaisuuksia sekä johtavat alueella vaalityötä ja vaaleihin valmistautumista. Kukin kunnallisjärjestö kokoaa yhteen oman kuntansa puolueosastot ja toimijat, koordinoi ja tukee niiden toimintaa sekä osaltaan mahdollistaa jäsenten vaikuttamismahdollisuudet ja vaaliehdokkuudet niin puolueen sisällä kuin yhteiskunnassa laajemmin. Kunnallisjärjestöt järjestävät koulutuksia, tilaisuuksia, koordinoivat viestintää sekä vaalityötä. Sekä kunnallis- että piirijärjestöt huolehtivat osaltaan alueilla ja kunnissa järjestötyön mahdollistamisesta ja siitä, että työtä tehdään aktiivisesti ja sääntöjä noudattaen. Piirijärjestöissä ylintä valtaa käyttää 2 kertaa vuodessa kokoontuva piirikokous, kunnallisjärjestöissä 2 kertaa vuodessa kokoontuva kunnallisjärjestön edustajiston kokous. (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2024b.)

Puolueosaston perustehtävänä on koota yhteen sosialidemokraattisen aatemaailman omaavia henkilöitä, jotka yhdessä osana SDP:n järjestörakennetta tavoittelevat poliittista ja yhteiskunnallista vaikutusvaltaa jotta SDP:n ihanteiden ja tavoitteiden mukainen maailma toteutuisi. Tärkeänä osana tätä on vapaaehtoinen järjestötyö. Puolueosastot järjestävät tapahtumia ja toimintaa, vaikuttavat puolueen sisällä ja pyrkivät hankkimaan puolueelle uusia jäseniä vaikutusvallan lisäämiseksi. Puolueosaston vaikutusvaltaan vaikuttaa erityisesti sen ja sen jäsenten aktiivisuus. (Mt.)

SDP:n ruotsinkieliset puolueosastot ja kunnallisjärjestöt muodostavat oman järjestönsä, Finlands Svenska Socialdemokrater (FSD) rf. FSD:llä on piirijärjestön asema ja sillä on jäseniä ympäri Suomen (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2020b 4§).

SDP:n jäsenmaksu on 58 euroa vuodessa, alle 29-vuotiaille 14 euroa vuodessa. Jäsenellä on mahdollisuus anoa alennettua jäsenmaksua taloudellisin perustein, jolloin jäsenmaksu on 27 euroa vuodessa. Varattomilla jäsenillä on mahdollisuus maksuvapautukseen. (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2024 c).

2.3 SDP Helsingin järjestörakenne

SDP Helsingin järjestörakenne poikkeaa muista kunnallis- ja piirijärjestöistä siinä, että Helsinki on oma vaalipiirinsä, mutta samalla oma kuntansa. Näin ollen SDP Helsingin piirijärjestö hoitaa myös kunnallisjärjestön tehtäviä (Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2020b, 3§). Voisi siis sanoa, että yksi järjestörakenteen taso SDP Helsingistä puuttuu. Erillistä kunnallisjärjestöä ei

ole, joten SDP Helsingissä ei järjestetä erillisiä kunnallisjärjestön ja kunnallisjärjestön edustajiston kokouksia, ylin päättävä elin on piirikokous. (Helsingin Sosialidemokraatit 2020, 14§-15§.)

SDP Helsingillä on puolueosastoja 31 (vuonna 2023) ja lisäksi alueella toimii kaksi Ruotsinkielisten Sosialidemokraattien piirijärjestöön kuuluvaa ruotsinkielistä puolueosastoa. Puolueosastot ovat alueellisia/kaupunginosayhdistyksiä, kuten esim. Itä-Helsingin Sosialidemokraatit ja Lauttasaaren Sosialidemokraatit. Lisäksi on ns. yleisyhdistyksiä, jotka ovat järjestäytyneet tietyn teeman ympärille, esim. Eurooppademarit – Tähti ry, Yhteiskuntapoliittinen Sos.-Dem. Yhdistys ja AY-väen Sosialidemokraatit. (Helsingin Sosialidemokraatit 2024a.)

SDP Helsingin toimintaa johtaa piirihallitus, jossa on 10 jäsentä ja lisäksi puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa (Helsingin Sosialidemokraatit 2024b, 8). Piirihallitus valitaan vuosittain, puheenjohtajisto 2 vuoden välein. Piirijärjestön säännöt mahdollistaisivat myös erilaisen kokoonpanon (Helsingin Sosialidemokraatit 2020, 12§), mutta tämä 10+3 kokoonpano on ollut vakiintunut käytäntö jo vuosien ajan.

Piirijärjestöllä on lisäksi 2 työntekijää, toiminnanjohtaja ja järjestösuunnittelija (Helsingin Sosialidemokraatit 2024b, 8). Vaalien aikaan piirijärjestölle on lisäksi yleensä palkattu järjestötyöntekijä, joka tukee vaalityötä ja ehdokkaita eri tavoin koordinoimalla vaalityötä, viestintää ja vaalikoulutuksia. Vuonna 2025 kuntavaalien jälkeen piirin vaalityötä tekevä järjestötyöntekijä palkattiin vakituiseksi työntekijäksi, joten piirillä on kevästä 2025 eteenpäin 3 työntekijää.

SDP Helsingin toiminnassa on erotettavissa selkeästi eri ryhmiä: Helsingin valtuuston sosialidemokraattinen valtuustoryhmä ja sen toiminta, kansanedustajat, europarlamentaarikot sekä puolueosastot. Kukin ryhmä toimii itsenäisesti, poliitikot omine tukiryhmineen järjestävät tilaisuuksia ja osallistuvat puolueosastojen järjestämiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Puolueosastot järjestävät lisäksi erilaisia keskustelutilaisuuksia, seminaareja ja avoimia yleisötilaisuuksia eri puolilla kaupunkia. Piirijärjestö kokoaa nämä toimijat yhteen, koordinoi kaikkea toimintaa ja vaalityötä, aktivoi ja kouluttaa jäseniä järjestötyöhön ja osin järjestää tapahtumia, joissa vapaaehtoiset ovat erilaisissa rooleissa ja kohtaavat kaupunkilaisia.

2.4 Poliittinen järjestötyö ja sen tekijät

Poliittista järjestötyötä tekevät SDP Helsingissä sekä itse poliitikot, että puolueen aktiivit ja jäsenet. Poliitikon määrittelen tässä henkilöksi, jolla on alueellista tai valtakunnallista näkyvyyttä ja tunnettuutta poliittisten luottamustoimiensa johdosta. Eli esim. kunnanvaltuuston jäsen, kansanedustaja, ministeri tai europarlamentaarikko, tai henkilö, joka on aiemmin toiminut ko. toimissa ja tunnetaan siitä. Aktiiveiksi katson jäsenet, joilla on poliittisia luottamustoimia esim. jaostoissa, liikelaitoksissa tai muissa kaupungin elimissä, mutta ei ns. laajempaa tunnettuutta ja osallistuminen puolueen toimintaan painottuu vahvasti järjestötyöhön mahdollisen luottamustoimen ohella. Lisäksi aktiivien joukkoon kuuluu paljon henkilöitä, jotka eivät ole kunnallisissa tai valtiollisissa poliittisissa luottamustoimissa, mutta heillä on puolueen sisäisiä luottamustoimia, esim. puolueen työryhmissä, puoluevaltuustossa, puolueosastossaan, piirihallituksessa tai muussa roolissa. Lisäksi SDP Helsingillä on iso joukko jäseniä, joilla ei ole luottamustoimia, mutta jotka osallistuvat satunnaisesti tapahtumiin tai jonkun ehdokkaan vaalityöhön.

Poliittista järjestötyötä tekevien joukko on laaja ja hyvin heterogeeninen, mukana on ihmisiä hyvin erilaisilla taustoilla ja eri ikäluokista. Jäseniä SDP Helsingillä oli vuoden 2023 lopussa 2966 (Helsingin Sosialidemokraatit 2024b, 6).

Erillisiä pukeutumiskoodeja tai vastaavia tilaisuuksissa ei ole, joskus niissä käytetään puolueen asusteita, liivejä, huiveja tai muita asusteita, joista vapaaehtoiset tai ehdokkaat on helppo tunnistaa puolueen edustajiksi.

Poliittinen järjestötyö pitää sisällään niin toiminnan eri tilaisuuksissa, vaalityön, kohtaamiset kuin toiminnan sosiaalisessa mediassa. Aktiivit ja jäsenet kohtaavat ihmisiä erilaisissa tilaisuuksissa, telttatapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa. Aktiivit voivat myös toimia taustalla, jolloin he eivät varsinaisesti ota kontaktia puolueen agendan tai ehdokkuuden kautta kaupunkilaisiin. (Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 2024d.)

Viime vuosina on varsinkin vaalien aikaan kohdattu äänestäjiä myös koputtelukampanjoissa, joissa käydään alueen asukkaiden kotona kertomassa ehdokkaasta tai ajankohtaisesta asiasta. Samoin tuore kampanjointitapa on soittelu, jossa vapaaehtoiset soittelevat kansalaisille ja kertovat esimerkiksi vaalivoitteista tai ehdokkaista ja kysyvät terveisiä päättäjille välitettäväksi.

Etenkin vaalien aikaan poliittista keskustelua on oikeastaan kaikkialla, työpaikoilla, harrastuksissa ja muissa vapaa-ajan tilanteissa, näissä puolueaktiivit usein tuovat esiin puoluekantansa ja pyrkivät kertomaan oman puolueen ehdokkaista ja tavoitteista.

Useimmissa tilanteissa on mahdollista joutua kohtaamaan vihapuhetta, joka pahimmillaan on erittäin uhkaavaa, pelottavaa ja vaikuttaa toimintaan eri tavoin.

Poliittista järjestötyötä tekevät aktiiviset jäsenet sekä luottamustoimien haltijat ja poliitikot. Vaalien aikana vaalityötä tekeviin kampanjatiimeihin saattaa myös kuulua henkilöitä, jotka eivät ole SDP Helsingin jäsenistöä. Heidät olen kuitenkin rajannut pois opinnäytetyöstä ja keskittyn tässä yksinomaan SDP Helsingin jäsenten kohtaamaan vihapuheeseen ja sen vaikutuksiin.

3 VIHAPUHE

Mitä vihapuhe on? Yksiselitteistä vastausta ei ole, sillä eri yhteyksissä sitä määritellään eri tavoin. Vihapuheeseen puuttumisen ja sen vaikutusten torjumisen kannalta on tärkeää tunnistaa vihapuhe ja erottaa se vaikkapa väittelystä, poliittisesta debatista tai kritisoinnista. Vihapuhe ei myöskään välttämättä kuulosta vihaiselta puheelta tai sisällä vihaisia ilmaisuja (Knuutila, Kosonen, Saresma, Haara & Pöyhtäri 2019, 11).

Vihapuheen ja sen myötä vihatekojen lisääntymiseen on kiinnitetty huomiota myös Euroopan Unionissa. Kyseessä ei ole siis yksinomaan suomalainen vaan kansainvälinen ilmiö. Joulukuussa 2023 Euroopan komissio antoi tiedonannon, jossa kehoitetaan puuttumaan vihapuheeseen eri puolilla Eurooppaa ja annettiin esityksiä erilaisista toimista, joilla vihapuhetta jäsenvaltioissa voi torjua. Tiedonanto nostaa esiin vihapuheen ja siihen liittyvien disinformaation ja tiedon manipuloinnin vaikutukset demokratiaan ja yhteiskuntaan yksilöiden ohella ja korostaa sen aiheuttamaa aitoa uhkaa demokratialle ja ihmisoikeuksille. Nämä ilmiöt aiheuttavat myös laajasti geopoliittisia jännitteitä ja polarisaatiota, siksi ne on tunnistettava ja niihin puututtava. (Euroopan komissio 2023.) Euroopan komission tiedonannon myötä lisättiin rahoitusta viharikosten torjuntaan ja perustettiin kansalaispaneeli, jonka viimeinen kokoontuminen oli toukuukuussa 2024. Paneeli antoi Euroopan Unionille 21 toimenpidesuositusta vihapuheen torjumiseen. (Euroopan Unioni 2024).

Avaan tässä luvussa vihapuheen historiaa, erilaisia vihapuheen määritelmiä, motiiveja sekä vihapuhetta suhteessa lainsäädäntöön ja sananvapauteen. Kerron myös, miten olen vihapuheen tähän opinnäytetyöhöni määritellyt ja rajannut ja keihin vihapuhe erityisesti kohdistuu.

3.1 Vihapuheen historiaa

Turun yliopiston Turku Centre for Medieval and Early Modern Studies – tutkimuskeskuksen hankkeessa tutkittiin vihapuhetta ja vastakkainasettelua historiallisen ja kulttuurisen kontekstin kautta. Hankkeessa tutkijat keskustelivat laajan taustajoukon kanssa vihapuheen syntymisestä ja seurauksista sekä etsivät ratkaisuja siihen, miten ilmiöön voidaan vastata. (Turun Yliopisto, 2018). Hankkeen tuotoksena syntyneen kirjan esipuheessa avataan vihapuheen ja vainon välistä yhteyttä useissa eri historian vaiheissa ja todetaan, että vihapuhe usein johtaa vainoon. Meitä vielä suhteellisen lähellä olleet Hitlerin Saksan vainot eivät suinkaan ole lajissaan ainoat. Kautta

historian on demonisoitu eri ihmisryhmiä, maalattu heitä irstaiksi, syytetty erilaisista salaliitoista ja etsitty keinoja heidän toiseuttamiseksi. Vihapuheen pyrkimys on tavalla tai toisella vahingoittaa kohdettaan, herättää tunteita piittaamatta totuudesta. Samoja mekanismeja on käytetty vihakampanjoissa siis jo pitkään. (Kaartinen 2018, 10–13.)

Vihapuhetta on ollut olemassa todennäköisesti niin kauan kuin ihmiset ovat kommunikoineet ja voineet kokoontua puhumaan julkisesti, joko suoraan tai medioiden välityksellä. Eri aikoina on pyritty aiheuttamaan mainehaittaa ja nostamaan negatiivisia tunteita eri tavoin ajattelevissa yksilöissä tai ryhmissä. Puhe on voinut olla tietoista propagandaa, jolla on pyritty edesauttamaan oman ryhmän pyrkimyksiä tai vaikuttamaan yhteiskunnallisesti, horjuttamaan muita instituutioita tai vallanpitäjiä. Vihapuheen tutkimukseen on sisältynyt usein myös viholliskuvien tutkimus. Kritiikkiä on pyritty historian saatossa myös vaientamaan monin tavoin, esimerkiksi kriminalisoimalla valtaa pitävien instituutioiden arvostelu tai kommentointi. (Vuorinen, 2021, 9, 12, 16–20.) Pilkka ja satiiri ovat myös vanhoja ilmaisun muotoja, jotka ovat olleet sallittuja ja hyväksytyjä tapoja kommentoida sekä henkilöitä että instituutioita. Ne pitävät kuitenkin yleensä sisällään yleensä huumoria ja myös rakentavaa kritiikkiä. (Mt., 18.)

Viimeisten muutaman kymmenen vuoden aikana vihapuhe on muuttanut muotoaan ja siirtynyt pitkälti verkkoon. Reima Välimäki (2018, 101–102) tuo esiin sen miten hyvin sosiaalinen media sopii vihapuheen levittämiseen. Puhetta, jota on harjoitettu läpi historian, voidaan nyt kanavoida välineen kautta, joka palvelee sen kärjistävää tarkoitusta kaikin tavoin.

Opinnäytetyöni tekemisen aikana tuli selväksi, että yksi haaste vihapuheeseen puuttumisessa on se, että kohde ei välttämättä tunnista vihapuhetta. Varsinkin politiikassa yllä mainitut satiiri ja pilkka ovat olleet perinteisiä tapoja kritisoida muita ryhmiä tai vallanpitäjiä ja voi olla haastavaa erottaa vihapuhetta normaalista poliittisesta debatista.

3.2 Viharikokset ja vihapuhe Suomen lainsäädännössä

Rikoslain kolmannessa luvussa säädetään Rikosoikeudellisen vastuun yleisistä edellytyksistä. Sen mukaan Rikokseen syyllistyy vain, jos teko tai laiminlyönti on tekohetkellä laissa säädetty rangaistavaksi. Luvussa säädetään myös lain ajallisesta soveltuvuudesta ja vastuusta ja määrittämään, milloin tekijä on syyntakeeton. (Rikoslaki 39-001/1889.)

Suomen lainsäädännössä ei tunneta vihapuhe – nimistä rikosta. Kuitenkin rikoksen tunnusmerkit saattavat täyttyä yksittäiseen henkilöön tai ihmisryhmiin kohdistuvassa vihapuheessa.

Näissä tapauksissa rikosnimike voi olla esimerkiksi kiihottaminen kansanryhmää vastaan, kunnianloukkaus tai laiton uhkaus. Yhdenvertaisuuslain tai tasa-arvolain mukainen häirintä voi myös olla rangaistava teko. (Knuutila ym. 2019, 11).

Oikeusministeriön Against Hate – hanke, joka päättyi vuonna 2019 keräsi yhteen tietoa vihapuheesta, tavoitteena vihapuheen vastaisen työn kehittäminen (Oikeusministeriö 2019a). Hankkeen verkkosivulla painotetaan, että vihapuheesta voi seurata rangaistus, tällaisen rangaistavan puheen tunnusmerkkinä on epäluulo tai vihamielisyys ja vihapuhe voi kohdistua yhteen ihmiseen tai ihmisryhmään. Vihapuheen kohdistuessa ihmisryhmään, on kyseessä kiihottaminen kansanryhmää vastaan, kunnianloukkauksesta tai laittomasta uhkauksesta voi olla kyse silloin, kun vihapuhe kohdistuu yksilöön. Myös vihapuheeseen usein liittyvä häirintä on kielletty lailla. (Oikeusministeriö 2019b.)

Poliisin sivuilla avataan viharikoksen tunnusmerkkejä, motiivi on tässä isossa roolissa. Jos motiivina on vihamielisyys tai ennakkoluulo, voi mikä tahansa laissa määritelty rikos olla viharikos. Vihamotiivi voi toimia myös rangaistuksen koventamisperusteena. Viharikoksen vaikuttimiksi nähdään rotu, ihonväri, syntyperä, kansallinen tai etninen alkuperä, uskonto tai vakaus, seksuaalinen suuntautuminen, vammaisuus tai vastaava vaikutin. (Poliisi 2024.) Vuoden 2022 marraskuussa hyväksyttiin eduskunnassa lakimuutos, jossa koventamisperusteeksi määriteltiin myös sukupuoleen kohdistuva vaikutin (Eduskunta 2022.)

Viharikoksista puhuttaessa on hyvä huomioida, että ne eivät välttämättä aina kohdistu vähemmistöön, vaan viharikokset voivat kohdistua myös valtaväestöön. Toisaalta uhrilla voi olla kohderyhmään jokin muu yhteys kuin se, että hänen katsotaan edustavan ko. ryhmää. Vaikka viharikos ei kohdistuisi ryhmään, vaan yksittäiseen henkilöön, voi se kuitenkin vaikuttaa uhrin edustaman vähemmistön kohteluun, tällöin puhutaan ns. signaalirikoksesta, jonka seurauksena voi olla esimerkiksi koko ryhmään kohdistuvaa ennakkoluuloa tai yleistä luottamuksen heikentymistä. (Poliisi 2024.)

Poliisiammattikorkeakoulu seuraa viharikoksia Suomessa vuosittain. Aiemmin raportointiin rasisia rikoksia, mutta vuodesta 2009 on seurattu kaikkia viharikoksia, vuotuisissa raporteissa viharikokset määritellään seuraavasti:

Viharikos on henkilöä, ryhmää, jonkun omaisuutta, instituutiota tai näiden edustajaa kohtaan tehty rikos, jonka taustalla ovat ennakkoluulot tai vihamielisyys uhrin

oletettua tai todellista etnistä tai kansallista taustaa, uskontoa tai vakaumusta, seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä, sukupuolen ilmaisua tai vammaisuutta kohtaan. (Rauta 2024, 11.)

Kun tarkastellaan vihapuhetta lainsäädännössä, tulee huomioida myös sananvapaus. Perustuslain toisessa luvussa määritellään perusoikeudet, sananvapaudesta siinä todetaan seuraavaa:

Jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla. Lailla voidaan säätää kuvaohjelmia koskevia lasten suojelemiseksi välttämättömiä rajoituksia. (Suomen Perustuslaki 731/1999 2. luku 12§.)

Sananvapauden suoja ei kuitenkaan ole absoluuttinen, vaan muut perusoikeudet on huomioitava. Näitä oikeuksia ovat mm. yhdenvertaisuus, oikeus elämään ja yksityiselämän suojaan. (Saresma, Pöyhtäri, Knuutila, Kosonen, Juutinen, Haara, Tulonen, Nikunen & Rauta, 2022, 141).

Vihapuhetta ilmenee monenlaisissa yhteyksissä, voi olla jopa niin, että jossain tapauksessa ilmaisu voidaan katsoa vihapuheeksi, mutta toisessa yhteydessä ei. Tulkinta on haastavaa, selkeintä kuitenkin niissä yhteyksissä, joissa vihapuhe on suoraa väkivallalla uhkaamista tai väkivaltaan tai rikokseen yllyttämistä. Usein vihapuhetta kuitenkin käytetään mustamaalaamiseen, solvaamiseen tai vastaavaan ja tällöin rajanveto on haastavampaa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen rangaistuskäytäntö linjaa, että yhteiskunnallista keskustelua ei haluta rajoittaa sulkemalla siitä täysin loukkaavat ja järkyttävät ilmaisut. Viharikosten tunnistaminen ja rangaistavuus ovat haastavia kysymyksiä, joissa turvaudutaan usein korkeimman tuomioistuimemme ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöihin. (Henttonen, Kivinen, Rasila, Sammalmaa & Vihavainen 2015, 28–29.)

3.3 Vihapuheen määrittely, esiintyminen ja motiivit

Vaikka vihapuhe ilmiönä ei ole uusi, ei sitä ole edelleenkään määritelty yksiselitteisesti. Vihapuhetta voidaan lähestyä kielellisesti, jolloin sitä määrittelee se, milloin käytetty kieli on normaalia ja milloin se muuttuu negatiiviseksi, loukkaavaksi, halveksivaksi ja jopa konkreettisiin vihatekoihin kannustaviksi. Käyttätymistieteen näkökulmasta taas tarkistellaan niitä tunteita, joita vihapuheen halutaan kohteessa aiheuttavan. (Neuvonen 2015, 15.)

Vihapuheen määrittelyn haasteellisuus ja monet esiintymisen muodot tekevät hankalaksi niin vihapuheen tunnistamisen kuin aiheen käsittelyn. Useimpia vihapuheen määritelmiä yhdistää

motiivi, jonka tarkoitus on vahingoittaa tai loukata kohdetta, se on usein kytköksissä ennakkoluuloon ja valta-asetelmiin. (Saresma ym. 2022, 15–19.)

Kielitoimiston sanakirjassa (Kotimaisten kielten keskus 2024) Vihapuhe – sana määritellään seuraavasti:

substantiivi vihaa ilmaiseva t. väkivaltaan yllyttävä kielenkäyttö, joka kohdistuu yksilöihin t. ihmisryhmiin vars. heidän uskontonsa, etnisen taustansa, sukupuolensa, seksuaalisen suuntautumisen tms. perusteella (Kotimaisten kielten keskus 2024).

Vihapuhe - termin taustaa on avattu Ylen verkkouutisessa vuodelta 2013, jossa on haastateltu kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen tutkija Riitta Erosta. Uutisen mukaan vihapuhe nykymuodossaan on suhteellisen tuore käsite, kielitoimiston sanakirjassa se on ollut vuodesta 2012. Vihapuhe – sana on tullut suomen kieleen englanninkielisestä ilmaisusta hate speech. Erosen mukaan määritelmän muotoilua piti hioa huolella ennen kuin se saatiin tiivistettyä yhden rivin määritelmäksi. (Pukkila & Korpelainen 2013.)

Yhdenvertaisuusvaltuutetun määritelmässä vihapuheesta painotetaan, että vihapuhe on viestintää, jonka tarkoitus on synnyttää vihaa. Vihapuhetta on siis muukin viestintä kuin puhe, myös esimerkiksi kuvat, symbolit ja piirrokset sekä elokuvat voivat sisältää vihapuhetta. (Yhdenvertaisuusvaltuutettu 2024.)

Eri yhteyksissä vihapuhetta määritellään hieman eri tavoin. Kuitenkin näissä kaikissa määritelmässä voi tunnistaa motiivin, joka on vahingoittaa puheen kohdetta tavalla tai toisella, herättää negatiivisia mielikuvia puheen kohteesta ja sulkea ulkopuolelle. Taustalla tässä voi olla halu vaientaa kohde tai yksinkertaisesti karkottaa kohde omasta elinpiiristä tai toimintaympäristöstä. Syvemmälle näihin motiiveihin mentäessä tulee vastaan erilaisuuden pelkoa, vallanhalua, omien näkemysten eteenpäinviemistä, rasismia ja muukalaisvihaa tai vihaa erilaisia näkemyksiä edustavia kohtaan. Toiminta voi kummuta vääryyden kokemuksesta ja halusta haastaa vastapuoleksi koettua. Toisaalta se voi olla tietoista valheellisten väittämien levittämistä. (Vuorinen 2021, 17–18.)

Euroopan komissio määrittää tiedonannossaan (Euroopan komissio 2023) vihapuheen tarkoitettavan julkista yllyttämistä väkivaltaan tai vihaan, joka perustuu rotuun, ihonväriin, uskontoon, syntyperään taikka kansalliseen tai etniseen alkuperään. Tiedonannossa korostetaan erityisesti vihapuheen rasististen motiivien tunnistamista, mutta kiinnitetään huomiota myös muihin kuin etnisiin vähemmistöihin kuuluviin vihapuheen kohteisiin.

Vihapuheen tunnistaminen on siis haastavaa, osin käsitteen moninaisuuden vuoksi ja myös siksi, että sille ei ole olemassa yhtä tiettyä määritelmää, joka olisi kirjattu lakiin. Opinnäytetyöni kyselyssä ja käsittelyssä käytän vihapuheesta Valtioneuvoston Viha Vallassa-julkaisun määritelmää, jossa vihapuheella tarkoitetaan:

Halventavia, uhkaavia tai leimaavia ilmaisuja, jotka liittyvät joko puheen kohteen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tai joiden taustalla on suvaitsemattomuus. Henkilökohtaisilla ominaisuuksilla tarkoitetaan esimerkiksi henkilön ikää, kieltä, vakaumusta, sukupuolta, seksuaalista suuntautumista, etnistä taustaa tai ruumiin toimintakykyä. Vihapuheen kohteena voi olla myös ryhmä, Silloin puhe leimaa tiettyä ihmisryhmää tai kohdistuu yksilöön sen perusteella, että hänen oletetaan kuuluvan johonkin kansalliseen, rodulliseen, etniseen, uskonnolliseen seksuaaliseen tai muuhun leimattavaan ryhmään. (Knuutila ym. 2019, 10–11.)

Määritelmässä huomioidaan myös erityisesti se, että vihapuheen kohteena voi olla myös ryhmä tai henkilö osana ryhmää, johon hänen oletetaan kuuluvan. Henkilö saattaa joutua vihapuheen kohteeksi myös siitä syystä, että hän on tekemisissä jonkin ryhmän kanssa työnsä puolesta tai esimerkiksi politiikassa puolustaa jotain vähemmistöä. (Mt, 11,21.) Tämä määritelmää soveltuu opinnäytetyöni vihapuheen määritelmäksi, sillä tutkittaessa poliittisen vihapuheen kohdistumista puolueen aktiiveihin, he ovat nimenomaan osa ryhmää, johon kuulumisen saattaa altistaa vihapuheelle.

Vihapuhetta voi esiintyä niin fyysisessä ympäristössä kuin verkkoympäristössä, mutta se on yleisempää jälkimmäisessä. Nykyään puhutaankin usein myös verkkovihasta tai verkkohäirinnästä. Myös muita termejä vihapuheelle on esitetty, mutta ne osaltaan voivat kaventaa käsitettä ja myös vaikuttaa siihen, että vihapuhetta arkisessa kontekstissa ei tunnisteta. (Saresma ym. 2022, 15–19.)

3.4 Vihapuheen kohdistuminen

Vihapuheen kohteena voivat olla yksittäiset henkilöt tai erilaiset kansanryhmät. Viime vuosina julkisen keskustelun koventuminen on alkanut näkyä myös esimerkiksi ammattiryhmissä, jotka osallistuvat yhteiskunnalliseen keskusteluun. (Neuvonen 2015, 15–16).

Vihapuhetta kohdistuu monipuolisesti erilaisiin ihmisryhmiin, niin verkossa kuin verkon ulkopuolella. Se ei kohdistu ainoastaan etnisiin vähemmistöihin, vaan myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin, etnisiin vähemmistöihin mutta saattaa kohdistua myös tietyn mielipiteen tai näkökulman omaaviin ryhmiin ja yksilöihin, jotka eivät kuulu vähemmistöihin. Myös asiantun-

tijat, poliitikot ja julkisuuden henkilöt joutuvat helposti vihapuheen kohteiksi, vasemmistolaisesti ajattelevat joutuvat usein verkkovihan kohteeksi, mutta sitä kohdistuu muidenkin poliitisten aatesuuntausten edustajiin. Naisviha näkyy verkossa erityisesti väkivaltaisena tai seksuaalisena puheena. Toisaalta vihapuhe saattaa kohdistua kehen vain, kuka tahansa verkossa keskusteluun osallistuva voi joutua sen kohteeksi. (Pöyhtäri, Haara & Raittila 2013, 222–223.)

Olennaista opinnäytetyön aihe huomioiden mielestäni on se, että vihapuheen kohde ei automaattisesti tunnista olevansa vihapuheen kohde, koska määrittely ja sitä myötä myös tunnistaminen on vaikeaa. Samoin tunnistamista voi hankaloittaa se, että henkilö voi johtua vihapuheen kohteeksi pelkästään sen perusteella, että hän kuuluu tai hänen mielletään kuuluvaan ryhmään, tässä tapauksessa Sosialidemokraattiseen puolueeseen.

Poliitikkoihin kohdistuvaa vihapuhetta tutkittiin Viha vallassa julkaisussa (Knuutila ym. 2019, 25–30). Tutkimukseen vastanneista poliitikoista naisiin kohdistui selkeästi enemmän vihapuhetta ja naisiin kohdistunut vihapuhe oli usein seksuaalisesti sävytynyttä. Naisten kohtaama vihapuhe poikkeaa siten miesten kohtaamasta vihapuheesta. Tutkimuksessa myös maahanmuuttajataustaiset henkilöt olivat useammin vihapuheen kohteena kuin muut ja heillä vihapuheeseen liittyi usein rasistinen ja myös seksuaalinen sävy. Tutkimus antoi viitteitä myös siitä, että vihapuhetta ei kohdistu päättäjiin pienillä paikkakunnilla niin paljon kuin isommissa kaupungeissa.

Vihapuheessa on laajasti kyse myös valta-asetelmista, joissa vihapuheen kohteena on yhteiskunnassa alistetummassa asemassa olevat, usein marginalisoidut ryhmät ja vihapuheen tuottajat ovat ns. neutraalit, valta-asemassa olevat ryhmät. (Saresma ym. 2022, 15–19.)

3.5 Vihapuheen vaikutukset

Vihapuhe voi vaikuttaa vuorovaikutuksen vähenemiseen, sosiaalisen median käyttöön ja siihen, mitä nostaa keskusteluun, miten ja millä foorumeilla. (Knuutila ym. 2019, 57–58). Vihapuhe siis pahimmillaan rajoittaa tai jopa estää toimimisen myös poliittisessa kentässä. Toisaalta joissain toimijoissa vihapuhe synnyttää halun lähteä toimimaan vahvemmin ja vaikuttaa: ”Herää uhma, miten saisi suun tukittua vihapuhetta puhuvilta (Mt. 61–62).”

Vaalien aikana yleensä vihapuhe lisääntyy hetkellisesti ja se on myös muuttunut julkeammaksi ja röyhkeämmäksi. Toisaalta Twitterin sisällöissä taas vihapuheen näyttäisi laukaisevan ennem-

min yksittäinen mediatapahtuma ennemmin kuin pelkät vaalit. Vaalityön aikana myös vaalityöntekijät ja tukiryhmäläiset voivat joutua vihapuheen kohteeksi. (Knuutila ym. 2019, 32,37). Tämän tunnistan myös omista kokemuksistani, samoin sen, että myös puolueen ns. aktiivit, jotka eivät ole luottamustoimissa, voivat joutua vihapuheen kohteeksi.

Helsingin sanomien (2021) uutisessa kerrottiin, että moni ei ole halunnut lähteä ehdolle kyseisen vuoden kuntavaaleissa koska keskustelu etenkin verkkoalustoilla on niin kärjistynyttä. Asiaa oli kysytty suurimmilta puolueilta ja vain Perussuomalaiset ja Kristillisdemokraatit vastasivat, että vihapuhe ei ole vaikuttanut ehdokashankintaan.

Yksilötasolla, yksittäisen poliittisen toimijan kohdalla vihapuhe tai sille läheinen ilmiö, maalittaminen, voivat vaikuttaa usealla tavalla. Se voi vähentää toimijoiden halua osallistua julkiseen keskusteluun. Se saattaa myös aiheuttaa terveydellisiä ongelmia kohteilleen ja heidän läheisilleen. (Saresma 2019).

Vihapuhe voi johtaa myös vihatekoihin. Poliisiammattikorkeakoulun vuotuisessa selvityksessä todetaan, että vuonna 2023 epäiltyjä viharikoksia kirjattiin enemmän kuin koskaan aiemmin. Selvityksessä tutkitaan poliisin kirjaamia rikosilmoituksia, eli ne ovat rikosepäilyjä. Viharikos-epäilyjä kirjattiin vuonna 2023 kaikkiaan 1606 kpl, mikä on 29 % enemmän kuin edellisellä vuonna. (Rauta 2023, 15, 18.) Historia on osoittanut vihapuheen johtaneen kansanryhmien vainomiseen ja väkivaltaan. (Turun yliopisto 2018.)

4 LÄHESTYMISTAPA JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Vihapuhetta ja viharikoksia on alettu tutkia enenevässä määrin, samoin niiden vaikutusta koh-teisiinsa, kuten vähemmistöihin, uskonnollisiin ryhmiin, poliitikkoihin ja tutkijoihin. Tutki-muksissa käsitellään vaikutuksia niin yksilöihin kuin yhteiskuntaan. Näitä asioita sekä vihapu-heen historiaa ja taustoja olen avannut opinnäytetyöni tietopohjassa, luvussa kolme. Tässä lu-vussa kerron lähestymistavasta ja miten siihen päädyin, sekä tutkimusmenetelmistä.

4.1 Lähestymistapana tapaustutkimus

Oma taustani SDP:n aktiivijäsenenä ja piirijärjestön ja puolueen johdossa herätti kiinnostuksen myös siihen, miten vihapuhe vaikuttaa poliittiseen järjestötyöhön ns. ruohonjuuritasolla. Poh-dittuani erilaisia lähestymistapoja ja aiheen rajaamista päädyin siihen, että selkeintä on aloittaa aiheen tutkiminen omasta kunnallisjärjestöstäni, SDP Helsingistä. Yksi syistä oli myös se, että Helsingissä ja muissa suurissa kaupungeissa tehdään aktiivista jalkautumista puolueiden toi-mesta enemmän kuin pienemmillä paikkakunnilla. Lisäksi SDP Helsingin jäsenmäärä on sen verran suuri, että aineistoa saadaan kerättyä riittävästi.

Lähestymistavaksi valikoitui tapaustutkimus. Tapaustutkimuksessa tutkitaan jotain tiettyä ta-pausta, se voi olla usein pitkäänkin jatkunut ilmiö. Tapaustutkimuksessa pyritään lisäämään ymmärrystä ilmiön syy-seuraussuhteista, yksi tärkeistä tutkimuskysymyksistä on: mitä voimme oppia tapauksesta? (Laine, Bamberg & Jokinen, 2007, 9–11.) Tapaustutkimuksen menetelmät voivat olla monenlaisia ja sisältää sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia menetelmiä. (Saara-nen-Kauppinen & Puusniekka, 2006.)

Tapauksena opinnäytetyössäni on siis vihapuheen vaikutus poliittiseen järjestötyöhön SDP Helsingissä. Tapaus on rajattu ja tutkimuksen kohteena on SDP Helsingin järjestötyötä tekevät jäsenet. Pyrin lisäämään tietoa ja ymmärrystä siitä, miten vihapuhe vaikuttaa järjestötyötä te-keviin henkilöihin, rajoittaako se heidän osallistumistaan ja onko vaikutus niin laajaa, että sillä voisi katsoa olevan vaikutusta yleisesti esimerkiksi vaalimenestykseen ja sitä kautta demokra-tian toteutumiseen?

Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka (2006) toteavat että arvioidessa tapaustutkimusta tulisi pohtia tuloksia myös laajemmassa kontekstissa, voiko tuloksista olla hyötyä tai apua mahdolli-nessa tulevassa tutkimuksessa tai voidaanko tuloksia soveltaa muissa tapauksissa? Tämä oli

yksi merkittävä syy, miksi opinnäytetyöni aihe on se mikä on. Vihapuheen korostunut kohdistuminen esimerkiksi tiettyjen puoluekantojen edustajiin on nähtävillä, vaikka vihapuhetta kohdistuukin kaikkien puoluekantojen edustajiin (Pöyhtäri, Haara & Raittila 2013, 222–223). Olisikin mielenkiintoista nähdä jatkossa vastaavaa tutkimusta nimenomaan puolueen järjestötyön osalta myös muista puolueista ja toisaalta laajentaa tutkimusta muihin suuriin kaupunkeihin ja jossain kohtaa tehdä vertailua pienten ja suurten paikkakuntien välillä. Toivottavasti oma opinnäytetyöni kannustaisi ja avaisi väyliä vastaavien tutkimusten tekemiseen.

4.2 Tiedonkeruu Webropol - kyselyllä

Tiedonkeruumenetelmänä oli poikittaiskysely, joka toteutettiin Webropolilla (liite1). Poikittaiskysely tarkoittaa kyselyä, jossa vastaukset kerätään yhtenä ajankohtana usealta vastaajalta. Tämä valinta oli selkeä sillä tutkin tapauksen ts. ilmiön esiintymistä ja syy-seuraussuhdetta. (Vastamäki & Valli 2018.) Kysely lähetettiin sähköpostitse SDP Helsingin jäsenille, jotka ovat antaneet sähköpostiosoitteensa jäsenrekisteriin. Kysely lähti n. 2000 henkilölle. Kysely lähetettiin 11.11.2022 ja vastausaikaa oli 12 päivää, 23.11.2022 saakka. Viesti lähetettiin SDP Helsingin järjestösuunnittelijan toimesta, sillä SDP Helsingin jäsenrekisterin käyttöoikeus on tarkasti rajoitettu. Saateviestissä (liite 2) kerrottiin lyhyesti kyselyn taustaa ja mihin se liittyi.

Sähköinen kysely on helppo toteuttaa, tässä tapauksessa kuluton ja nopea. Koska tiedossa oli rajallinen määrä henkilöitä, joista on olemassa sähköpostirekisteri, oli myös selkeää toimittaa kysely ja tietää että se menee juuri halutulle kohderyhmälle. Nämä ovat myös Vallin ja Perkkilän (2018) mukaan sähköisen kyselyn etuja. He nostavat esiin sen, että on olennaista toteuttaa kysely niin että siihen on helppo vastata erilaisilla laitteilla: tietokoneella, älypuhelimella ja tabletilla. Tähän kiinnitin erityisesti huomiota, vaikka en voinut karsia vastausvaihtoehtojen määrästä. Vallin ja Perkkilän (2018) artikkelissa todetaan myös, että jos kohderyhmässä on paljon ikäihmisiä, se voi rajoittaa osallistumista sähköiseen kyselyyn niin laitteiden puuttumisen kuin osaamisvajeen vuoksi. Tämä ei kuitenkaan omassa kyselyssäni osoittautunut ongelmaksi, suurin osa vastaajista oli yli 60-vuotiaita.

Kyselyä rakentaessa tulee kiinnittää huomiota kyselyn pituuteen, pitkä lomake voi pahimmillaan vähentää halua vastata kyselyyn. Kielen tulee olla selkeää ja ymmärrettävää

Onnistuneen kyselytutkimuksen teossa taustakysymykset sekä kysymysten asettelu ja vastausvaihtoehdot edellyttävät asiaan perehtyneisyyttä ja sitä, että on tietoinen mahdollisista muista

aiheeseen liittyvistä tutkimuksista. On myös syytä miettiä tarkkaan, miten vastaajan on mahdollista ilmaista kokemuksensa objektiivisesti. (Vilkkä 2018.) Toimintaympäristö on itselleni pitkältä ajalta tuttu, mikä osaltaan hieman helpotti kysymysten asettelua. Olen pitkään perehtynyt aiheeseen ja siitä tehtyyn tutkimukseen. Vastaavanlaista ryhmää ei ole tutkittu vihapuheen kohteena, kuten johdannossakin totean.

Kyselyssä kartoitettiin vastaajien taustatietoja, jotta saatiin tietoa siitä, kohdistuuko vihapuhetta mahdollisesti johonkin ryhmään enemmän tai vähemmän kuin muihin. Nämä ns. selittävät muuttujat auttavat selvittämään sitä liittykö tutkittava asia johonkin näistä muuttujista (Valli 2018). Kyselyn taustakysymykset liittyvät ikään, sukupuoleen, äidinkieleen sekä syntymäpaikkaan, halusin selvittää mikä näiden muuttujien vaikutus on vihapuheen kohtaamiseen. Lisäksi kartoitin vastaajan aktiivisuutta puolueen toiminnassa sekä aikaa, jonka hän on ollut mukana toiminnassa.

Vihapuheen kohtaaminen on jaoteltu itse kohdattuun vihapuheeseen sekä vastaajan todistamaan muiden kohtaamaan tai muihin kohdistettuun vihapuheen todistamiseen. Vastaajalla oli myös mahdollisuus ilmoittaa sekä kohdanneensa että todistaneensa vihapuhetta. Jos vastaaja ei ollut kohdannut tai todistanut vihapuhetta, kysely päättyi hänen osaltaan. Ennen kiitossivulle siirtymistä hänelle annettiin vielä mahdollisuus vastata omin sanoin kysymykseen mikä hänen näkemyksensä mukaan on syynä siihen, että hän ei ole vihapuhetta kokenut tai todistanut.

Vastaajilta, jotka olivat kohdanneet ja/tai todistaneet vihapuhetta, kartoitettiin vihapuheen kohtaamispaikat ja tavat, sekä näkemykset siitä, mistä vihapuhe on johtunut, millaisia tunteita se herättää ja onko vihapuhe vaikuttanut vastaajan poliittiseen toimintaan. Valmiita vastausvaihtoehtoja oli useita, ja riippuen kysymyksestä vastaaja sai valita useita vaihtoehtoja. Vaihtoehdot valikoituvat taustoituksen ja tietopohjan keruun yhteydessä saatuihin tietoihin liittyen niin vihapuheen kohdistumiseen kuin muotoihin. Näin tärkeäksi kartoittaa myös sitä, onko vastaaja kohdannut vihapuhetta puolueen sisäisessä toiminnassa sekä sitä, onko vastaaja tuntenut henkilön, joka vihapuhetta häneen on kohdistanut. Kaikissa kysymyksissä oli myös vaihtoehtoa muu, mikä. Tällä vastaaja saattoi itse tarkentaa vastausta.

Vastaajille annettiin lisäksi mahdollisuus vastata omin sanoin, miten vihapuheeseen voitaisiin puuttua ja sen vaikutuksia lieventää.

Tutkimuskysymysten alussa tarkennettiin vihapuheen määritelmää ja tarkoitusta seuraavasti:

Seuraavat kysymykset liittyvät vihapuheeseen, jolla tässä tarkoitetaan halventavia, uhkaavia tai leimaavia ilmaisuja, jotka liittyvät joko kohteen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin (esim. ikä, sukupuoli, vakaumus, etninen tausta) tai joiden taustalla on suvaitsemattomuus.

Toiminnassa voi itse olla vihapuheen kohteena tai todistaa muuhun SDP Helsingin tai SDP:n toimijaan kohdistuvaa vihapuhetta.

Vihapuhe voi kohdistua myös toimintaan tai mielipiteisiin ja sen kohteena voi olla myös ryhmä. Tällöin vihapuhe voi kohdistua yksilöön, jonka oletetaan kuuluvan johonkin ryhmään.

Vihapuhetta voi kohdata tai todistaa kasvokkain tai puhelimitse, sosiaalisessa mediassa, perinteisissä viestimissä. Vihapuhetta ovat myös uhkaavat kirjeet tai tekstiviestit, joita voi saada eri viestikanaavia pitkin. Vihapuhe ei aina näydy vihasena puheena, se saattaa olla tyyliltään neutraalia ja rauhallista, vaikka tarkoituksena on halventaa tai leimata tai vaikuttaa kohteen toimintaan.

Kyselyn päätyttyä vastaajat ohjattiin kiitossivulle, jossa kerrottiin tulevasta brainstorming-sessiosta. Tältä sivulta vastaajan oli mahdollista siirtyä erilliseen kyselyyn, jossa hän saattoi ilmaista kiinnostuksensa ja jättää tätä varten yhteystietonsa. Brainstormingiin kiinnostuksensa osoittaneiden vastauksia ei voitu yhdistää varsinaisen kyselyn vastauksiin.

Olennaista oli selvittää kyselyllä ovatko SDP Helsingin jäsenet kohdanneet tai todistaneet vihapuhetta toimiessaan poliittisessa järjestötyössä. Lisäksi, jos tätä tapahtuu, miten se vaikuttaa osallistumiseen ja toimintaan SDP Helsingissä? Mahdollisten toimenpide-esitysten kannalta oli tärkeä selvittää myös missä yhteydessä vihapuhetta kohdataan, kohdistuuko se erityisesti tiettyyn ryhmään ja millaisia ratkaisuehdotuksia vihapuheen vaikutuksiin vastaajilla on.

4.3 Brainstorming – sessio kyselytulosten pohjalta

Brainstorming-sessio järjestettiin keväällä 2024, toukokuun 20.päivänä. Brainstorming-tilaisuuden tarkoitus oli käsitellä kyselyn vastauksia ja niiden pohjalta etsiä tärkeimmät nostot ja miettiä yhdessä toimenpide-ehdotuksia.

Kutsu (Liite 3a) brainstormingiin lähti 10.5.2024 kaikille, jotka olivat kyselyn yhteydessä kiinnostuksensa osoittaneet. Lisäksi kutsu välitettiin 13.5. SDP Helsingin piirihallituksen jäsenille (Liite 3b) ja puolueosastojen puheenjohtajille (liite 3c) ja se oli myös samana päivänä SDP Helsingin jäsenviestissä (liite 3d).

Kutsussa kerrottiin aiheesta ja opinnäytetyön tavoitteesta tuottaa toimenpide-ehdotuksia vihapuheen negatiivisten vaikutusten estämiseksi. Tilaisuuteen oli mahdollisuus osallistua vain paikan päällä, etäosallistuminen ei ollut mahdollista. Tämä siitä syystä, että keskustelu olisi mahdollisimman vapaata ja toisaalta osallistava toiminta on helpompi järjestää, kun osallistujat ovat kaikki joko etänä tai paikan päällä. Lisäksi aiheen käsittelyn yhteydessä on tullut selväksi, että vihapuhe on haastava ja sensitiivinen aihe, jota mielestäni oli paras käsitellä niin että kaikki osallistujat ovat samassa tilassa.

4.4 Eettisyys

Hyvä tieteellinen käytäntö pitää sisällään niin tietojen käsittelyyn, säilytykseen kuin tutkimuksen tekemiseen liittyvät periaatteet. Suomessa Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) yhdessä tutkimusyhteisön kanssa laatii hyvän tieteellisen käytännön ohjeistuksen. Hyvän tieteellisen käytännön peruseriaatteita ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023, 3, 11.)

Henkilötietojen käsittelystä on Tutkimuseettinen neuvottelukunta tehnyt erillisen julkaisun, jossa annetaan henkilötietojen ja erityisten henkilötietoryhmien tarkoituksenmukaisen käsittelyssä huomioitavat asiat. Näitä ovat mm. henkilötietojen käyttötarkoituksen määrittely ja henkilötietojen säilytysaika sekä tutkittavien informointi tietojen käsittelystä sekä mahdollisuudesta toteuttaa yksityisyyden suoja. Ohjeessa myös määritellään ne tutkimusasetelmat, joissa tulisi tehdä eettinen ennakoarviointi. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 11–13, 16–17.) Näiden ohjeiden perusteella omasta opinnäytetyöstäni ei ollut tarpeellista tehdä eettistä ennakoarviointia.

Opinnäytetyöni käsittelee tiettyyn poliittiseen puolueeseen kuuluvien henkilöiden toimintaa, joten tietojen käsittelyssä on noudatettava erityistä tarkkuutta. Opinnäytetyössäni tehty kysely (liite 1) on tehty anonyyminä, kutsu vastata kyselyyn on lähtenyt suoraan jäsenrekisteriä ylläpitävältä taholta. En ole itse käsitellyt jäsenten nimiä tai yhteystietoja tai muita tietoja, jotka mahdollistaisivat henkilöiden tunnistamisen. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja kyselyn alussa ilmoitettiin, että vastaukset tapahtuvat nimettömänä.

Kyselyyn liittyvissä taustakysymyksissä kysyttiin osallistujien ikähaarukkaa, sukupuolta, äidinkieltä sekä syntymäpaikkaa. Näitä tietoja kysyttiin, jotta voidaan nähdä, kohdistuuko vihapuhetta enemmän tiettyihin ikäryhmiin tai tietyn taustan omaaviin henkilöihin. Lisäksi kysyttiin

roolia SDP Helsingissä sekä osallistumista vaaleihin ehdokkaana ja sitä, kuinka kauan henkilö on toiminut SDP Helsingissä. Taustakysymysten osalta tarvetta tehdä näitä kysymyksiä avattiin vastaajille seuraavasti:

Taustakysymykset auttavat tunnistamaan, kohdataanko vihapuhetta erityisesti esim. jossain ikäryhmässä tai jossain tietyssä roolissa toimivilla, tai tietyn taustan omaavilla.

Taustakysymyksien perusteella ei ollut mahdollista päätellä vastaajan henkilöllisyyttä.

Kyselyyn vastanneilla on ollut mahdollisuus ilmoittaa kiinnostuksensa brainstorming – sessioon erillisellä kyselyllä, joka ei ole yhdistettävissä kyselyyn annettuihin vastauksiin. Kiinnostuksensa ilmoittaneilta kysyttiin sähköpostiosoitetta ja sen yhteydessä ilmoitettiin, että vastausta ei voi yhdistää kyselyn vastauksiin. Viestissä kerrottiin, että olen yhteydessä brainstorming – session ajankohdan vahvistuttua ja että henkilö voi tuolloin vahvistaa osallistuvansa tai ilmoittaa että ei osallistu tilaisuuteen.

Brainstorming-tilaisuuteen ilmoitaututtiin sähköisen Webropol – linkin kautta. Ilmoittautumissivulla kysyttiin kyselyssä olleita taustakysymyksiä, jotta voidaan kuvata työhön osallistunutta ryhmää ja täten verrata heidän taustojaan suhteessa kyselyyn vastanneiden taustoihin. Tämä myös kerrottiin ilmoittautumissivulla ja samalla ilmoitettiin, että näitä henkilötietoja ei julkaista siten että niistä voisi tunnistaa osallistujat. Osallistujilta pyydettiin hyväksyntä tietojen käsittelyyn mainituilla tavoilla.

Koska osallistujia tilaisuudessa oli vain viisi, päätin että tällaista vertailua ei kannata tehdä. Itse tilaisuus järjestettiin vain läsnäolomahdollisuudella, etäosallistumismahdollisuutta ei ollut.

Opinnäytetyön tilaajana toimii SDP Helsinki, joka toimii myös jäsentensä rekisterinpitäjänä. Rekisterin käyttöoikeutta ei ole siirretty tai edelleen ohjattu minulle opinnäytetyön aikana. Opinnäytetyön tekemisestä ei makseta korvauksia tai kustannusten korvauksia. Taloudellista sidonnaisuutta ei ole syntynyt.

Ilmoittautumislomakkeet ja niiden vastaukset säilytetään siihen saakka, kunnes muutoksenhakuaika on ummessa. Työn eri vaiheet on tarkasti dokumentoitu, kuten Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2023, 13–14) julkaisussa edellytetään.

5 TULOSTEN TARKASTELU

5.1 Kyselytulokset

Kyselyyn tuli yhteensä 169 vastausta, vastausprosentti oli noin 8,5 %. Vastausprosentti on melko matala, mutta linjassa sen kanssa, miten paljon yleensä SDP Helsingin jäsenkyselyihin tulee vastauksia. Hieman enemmän olisi voinut tulla vastauksia, jos ajankohta olisi ollut toinen ja vastausaika pidempi. Marraskuu on järjestötoimijoilla usein kiireinen, sääntömääräiset syyskokoukset ja muut tapahtumat sekä seminaarit vievät huomiota.

Kyselyyn vastanneista 74 oli kohdannut tai todistanut vihapuhetta toimiessaan SDP Helsingin aktiivina. Vastaukset jakautuivat pitkälti jäsenistön ikäjakauman mukaisesti. Kaikista vastaajista 45 % oli naisia, 55 % miehiä. Kyselyssä sukupuoli -kysymyksen vaihtoehtoina oli nainen, mies, muu, en halua sanoa. Muu- ja en halua sanoa -vastauksia ei tullut lainkaan.

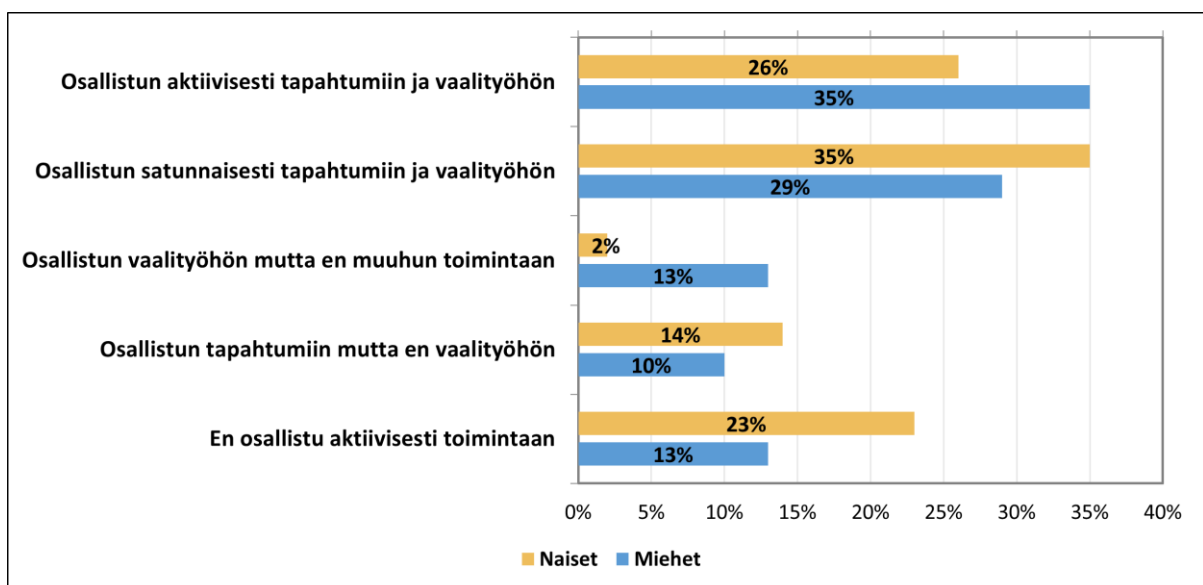
Eniten vastauksia, 40,2 % tuli ikäryhmältä 60–75 vuotta., toiseksi eniten, 24 % tuli yli 75-vuotiailta. Koska SDP Helsingin jäseneksi voi liittyä 15-vuotiaana (Helsingin Sosialidemokraatit 2020, 3§), oli kyselyssä mahdollisuus valita iäksi myös alle 18-vuotta, mutta yhtään alle 18-vuotiasta ei kyselyyn vastannut.

Vuoden 2024 keväällä SDP Helsingin jäsenistöstä 55,11 % oli miehiä ja 44,89 % naisia ja jäsenistön keski-ikä oli 62,14 vuotta (Finne 2024). Vastaajien jakauma vastasi siis hyvin jäsenistön sukupuolirakennetta ja melko hyvin ikärakennetta.

Kaikista Vastaajista 65 % ilmoitti roolikseen jäsen, ei luottamustoimia, sinänsä tämäkin vastaa hyvin ajatukseen tutkittavasta ryhmästä eli ruohonjuuritason aktiiveista. 14 % vastaajista ilmoitti, että heillä on puolueessa luottamustehtävä tai tehtäviä, esim. puoluevaltuuston, työryhmän tai piirihallituksen jäsen. Niin ikään 14 % ilmoitti olevansa oman puolueosastonsa johtokunnan puheenjohtaja tai jäsen. Kysymyksessä pyydettiin valitsemaan vastaajan tärkein rooli SDP Helsingissä. Vihapuhetta kohdanneiden osalta aktiivisuus oli korkeampaa, mutta heistäkin 54 % ilmoitti roolinsa olevan jäsen, ei luottamustoimia.

Järjestötyöhön osallistumista kartoitettiin pyytämällä vastaajaa valitsemaan useista vaihtoehdoista parhaiten toimintaansa kuvaavan vaihtoehto. Tätä kysyttiin, jotta voidaan nähdä, kuinka selkeä yhteys löytyy aktiivisen toiminnan ja koetun ja/tai todistetun vihapuheen välillä. Kai-

kista osallistujista 31 % ilmoitti, että ei osallistu aktiivisesti toimintaan. Osallistuminen on naisilla selkeästi korkeampaa kuin miehillä, kun verrattiin kaikkia vastaajia. Naisista 25 % ilmoitti, että ei osallistu aktiivisesti toimintaan, miehistä 35 %. Niistä vastaajista, jotka ovat kohdanneet tai todistaneet vihapuhetta vain 19 % ilmoitti, että ei osallistu aktiivisesti toimintaan. Kun tarkastellaan aktiivisuutta tämän ryhmän kohdalla sukupuolittain, niin naisista 23 % ilmoitti, että ei osallistu aktiivisesti toimintaan, miehistä vain 13 %. Erot naisten ja miesten välillä olivat selkeitä jokaisessa vaihtoehdossa, vihapuhetta kohdanneiden joukossa naiset osallistuivat miehiä useammin satunnaisesti tapahtumiin ja vaalilyöhön, kun taas miehistä selkeästi useampi osallistui vain vaalilyöhön mutta ei muuhun toimintaan.

Kuvio 1: erot naisten ja miesten osallistumisen aktiivisuudessa vihapuhetta todistaneiden ja kohdanneiden osalta

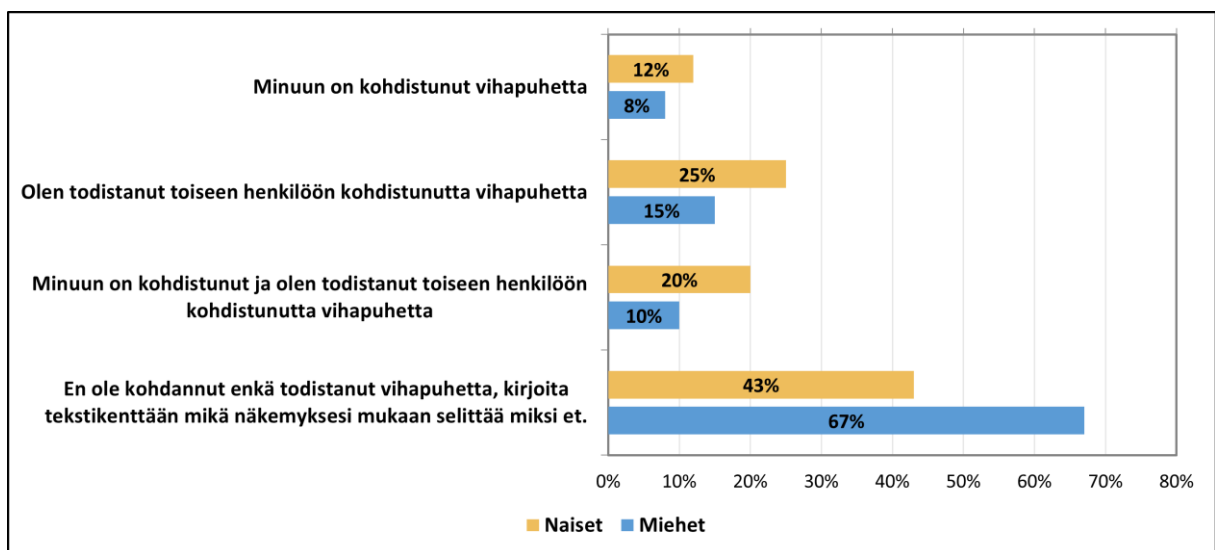
Kaikista vastaajista naiset olivat huomattavasti useammin olleet jossain vaaleissa ehdolla. Vihapuhetta kohdanneilla tai todistaneilla miesten ja naisten erot vaaliehdokkuudessa olivat huomattavasti pienemmät. Vaaleissa ehdokkaana oleminen sinällään tekee henkilön toiminnasta näkyvämpää, poliittinen kanta on julkinen ja omat mielipiteet tuodaan esiin monin eri tavoin. Ehdokkaana myös tapaa paljon erilaisia ihmisiä eri tilanteissa. Monet ehdokkaat ovat aktiivisia sosiaalisessa mediassa, osa keskittyy enemmän kasvokkain kohtaamiseen erilaisissa vaalitulaisuuksissa. Näin ollen tilanteita, joissa voi altistua vihapuheelle on enemmän kuin jos ei ole ollut ehdokkaana vaaleissa.

Taustakysymyksissä oli myös kysymys henkilön äidinkielestä ja syntymäpaikasta. Kaikista vastaajista neljä henkilöä ilmoitti syntymäpaikakseen muussa maassa kuin Suomessa sijaitsevan kaupungin tai muun maan kuin Suomen. Vihapuhetta kohdanneista vastaajista vain yksi oli

syntynyt muualla kuin Suomessa. Äidinkielekseen muun kuin suomen tai ruotsin ilmoitti neljä kaikista vastaajista ja vihapuhetta kohdanneista vastaajista vain yksi ilmoitti äidinkielekseen muun kuin suomen tai ruotsin.

Kysymys, johon opinnäytetyössäni etsin vastausta, on miten vihapuhe vaikuttaa poliittiseen järjestötyöhön SDP Helsingissä. Ei kuitenkaan voida pitää itsestään selvänä, että vihapuhetta kohdattaisiin tai sitä tunnistettaisiin. Joten perustavanlaatuinen kysymys kyselyssä oli: ”Oletko kohdannut vihapuhetta ollessasi mukana SDP:n toiminnassa?”

Kysymyksen vastaukset osoittivat, että SDP Helsingin jäsenet kohtaavat vihapuhetta toimiesseen SDP:n jäsenenä poliittisessa järjestötyössä. Naiset olivat kohdanneet ja todistaneet vihapuhetta huomattavasti enemmän kuin miehet. Miehistä 67 % ei ollut kohdannut tai todistanut vihapuhetta, naisilla vastaava luku oli 43 %. Alla olevassa diagrammissa (kuvio 1) tarkemmin vastausjakaumat. Naisilla sekä vihapuheen kohteeksi joutuminen että sen todistaminen on yleisempää kuin miehillä.

Kuvio 2: Vihapuheen kohtaaminen ja sen todistaminen sukupuolen perusteella.

Niiltä, jotka vastasivat, että eivät ole kohdanneet eivätkä todistaneet vihapuhetta, kysyttiin vielä näkemystä siitä, miksi he eivät ole kohdanneet tai todistaneet vihapuhetta. Näissä vastauksissa korostui näkemys siitä, että vihapuhetta ei ole kohdattu tai todistettu, koska oma toiminta puolueessa on vähäistä tai passiivista, eikä ole tuotu itse esiin puolueen jäsenyyttä. Osalla aktiivinen osallistuminen on ollut aikana, jolloin vihapuhetta ei nykyisenlaisena tavattu:

Aktiivisempi osallistuminen on ajalta, jolloin vihapuhetta ei ilmennyt. Kiivaat keskustelut käytiin reilusti poliittisista erilaisista näkemyksistä, mutta vihapuhetta ei mukana ollut.

Myös vihapuheen tunnistaminen nousi esiin, joko ei ole osattu tunnistaa puhetta vihapuheeksi, tai on päätetty olla tulkitsematta tietyn tyyppistä puhetta vihapuheeksi:

Olen kuullut ikään ja sukupuoleen pohjautuvaa halventavaa puhetta tapahtuneen, mutta sellainen ei ole kohdistunut itseeni. En tähän laske erimielisyyksiä sinänsä enkä kohtaamiani ikään tai sukupuoleen liittyviä kommentteja, en koe että saamieni kommenttien taustalla olisi ollut suvaitsemattomuus.

Osassa vastauksista tuli esiin se, että vastaaja ei ole aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja tästä syystä katsoo, että ei ole kohdannut vihapuhetta, se mielletään asiaksi, joka tapahtuu lähinnä sosiaalisessa mediassa. Jonkin verran tuli myös esiin ajattelu, että politiikkaan kuuluu tietyn tyyppinen puhe: ”vain normaalia poliittista vinoilua, se kuuluu täysin asiaan. Toimin itse samoin.”

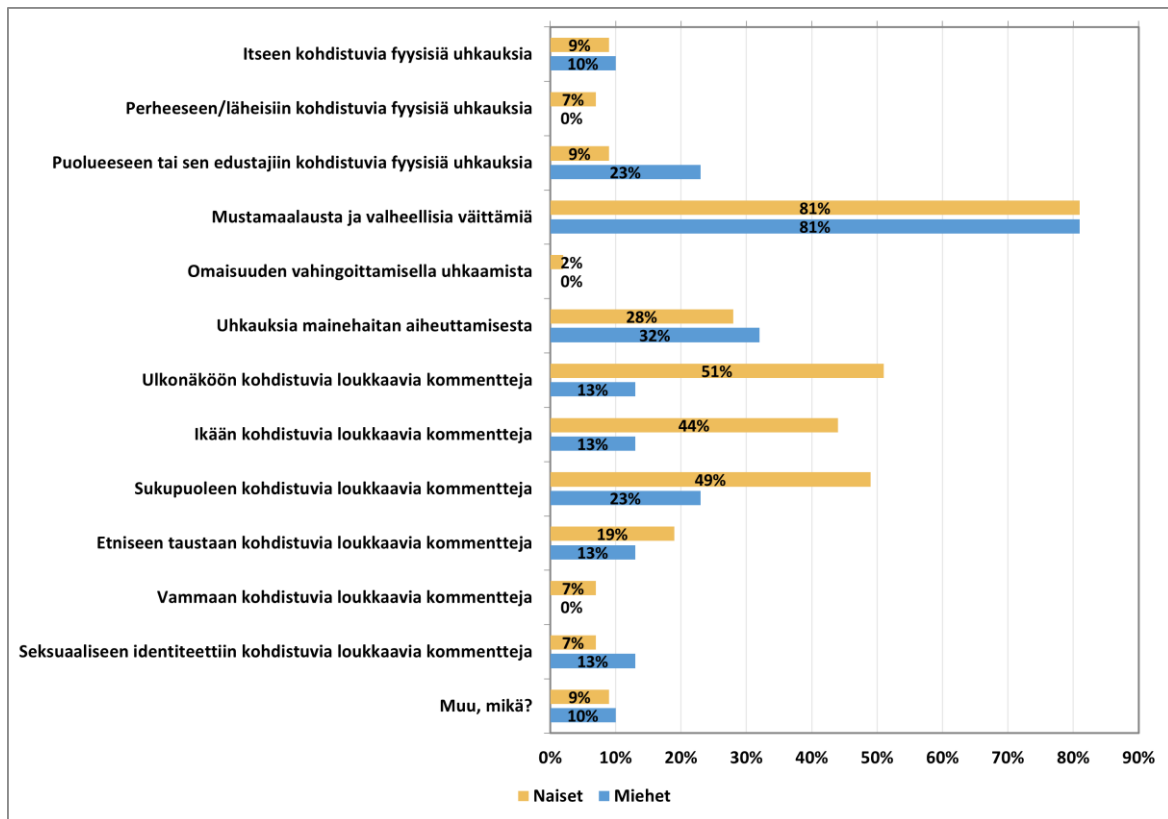
Tämä on selkeästi myös haaste vihapuheen tunnistamisessa, miten erotetaan, onko kyse vihapuheesta vai normaalista politiikkaan kuuluvasta kommunikointitavasta? Kuten Marja Vuorinen (2021, 18) on kirjoituksessaan todennut, etenkin politiikassa satiiri, pilkka ja parodia ovat hyväksytyjä ja tunnettuja kritiikin muotoja, niitä yhdistää humoristinen lähestymistapa ja kärjistynyt tyyli tuoda esiin kritisoitavan kohteen tiettyjä piirteitä tai tapoja. Näihin kaikkiin kuitenkin sisältyy yleensä rakentavaa kritiikkiä ja huumoria.

Henkilökohtaiset ominaisuudet näkyivät myös useissa vastauksissa, koettiin että oma ”tavallisuus” ja se, että ei erotu joukosta on estänyt vihapuheen kohdistumisen vastaajaan. Samoin oma rauhallisuus tai suhtautuminen asiaan nähtiin yhtenä tekijänä, miksi vihapuhetta ei ole kohdannut.

Vihapuhetta kohdanneilta tai todistaneilta kysyttiin millaista vihapuhetta he ovat kohdanneet, mitkä ovat heidän käsityksensä mukaan olleet syyt vihapuheeseen ja millaisissa tilanteissa he ovat kohdanneet vihapuhetta. Lopuksi kysyttiin millaisia tunteita vihapuhe vastaajissa herättää ja onko vihapuhe vaikuttanut heidän poliittiseen toimintaansa. Viimeinen kysymys oli avoin kysymys, johon sai vastata niin halutessaan, siinä kysyttiin ratkaisuehdotuksia vihapuheen vaikutusten torjumiseen. Seuraavassa käsittelen näiden kysymysten tuloksia. Vastaajina näissä kysymyksissä vain ne, jotka olivat vihapuhetta kohdanneet tai todistaneet, yhteensä 74 henkilöä.

Kysymyksessä millaista vihapuhetta vastaaja on kohdannut tai todistanut, vastaaja sai valita 1–5 olennaisinta vaihtoehtoa. Vaihtoehtoisissa oli sekä toimintaan että henkilöön liittyviä vaihtoehtoja.

Sekä miehet että naiset ovat kohdanneet ja/tai todistaneet miltei saman verran mustamaalausta ja valheellisia väittämiä, tämä oli myös molemmilla useimmiten kohdattu tai todistettu vihapuheen muoto. Myös uhkaukset mainehaitan aiheuttamisesta olivat miehillä ja naisilla hyvin lähellä toisiaan, mutta tämä oli huomattavasti mustamaalausta ja valheellisia väittämiä vähäisempää.

Kuvio 3: Millaista vihapuhetta vastaajat ovat kokeneet tai todistaneet

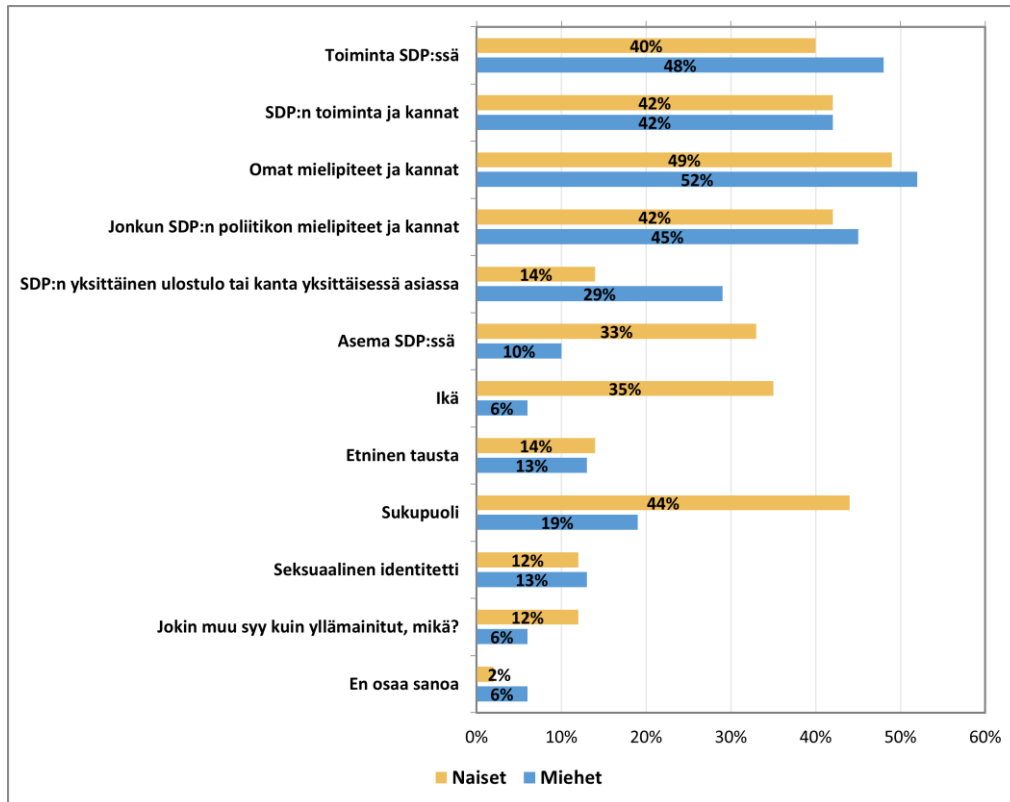
Sen sijaan merkittävä ero oli ulkonäköön, ikään tai sukupuoleen kohdistuvissa loukkaavissa kommentteissa, joissa kaikissa naiset olivat saaneet näitä osakseen tai todistaneet näitä huomattavasti enemmän kuin miehet. Nämä vastaukset antavat samanlaista osviittaa naisten kohtamasta vihapuheesta, kuin Knuutilan ym. (2019, 25–26) tutkimus, jossa perehdyttiin poliitikkojen kohtaamaan vihapuheeseen. Myös ko. tutkimuksessa naiset kohtasivat useammin vihapuhetta ja heihin kohdistunut vihapuhe liittyi usein sukupuoleen. Pöyhtäri, Haara ja Raittila (2013, 119–121) nostavat tutkimuksessaan esiin saman ilmiön oman tutkimuksensa kohderyhmän osalta. He tutkivat vihapuhetta ja sen vaikutusta demokratiaan asiantuntijoiden ja journalistien osalta. Tutkimuksen mukaan naisiin kohdistuu mm. seksististä kommentointia ja uhkailua, siinä myös todetaan, että naisviha on Suomessa kulttuurillinen ilmiö, jonka juuria voidaan hakea historiasta.

Naisilla ulkonäköön kohdistuneet loukkaavat kommentit olivat toiseksi yleisin vihapuheen muoto, kolmanneksi yleisin oli sukupuoleen kohdistuvat loukkaavat kommentit. Miehillä taas korostuivat naisiin verrattuna puolueeseen tai sen edustajiin kohdistuvat fyysiset uhkaukset sekä seksuaaliseen identiteettiin kohdistuvat loukkaavat kommentit. Myös miehillä toiseksi yleisin vihapuheen muoto oli uhkaus mainehaitan aiheuttamisesta, tätä oli kohdannut tai todistanut 32 % miehistä ja 28 % naisista, ero naisten ja miesten välillä tässä ei ollut merkittävä. Kolmanneksi yleisin vihapuheen muoto miehillä oli sekä puolueeseen ja sen edustajiin kohdistuvat fyysiset uhkaukset, että sukupuoleen kohdistuvat loukkaavat kommentit. Itseen kohdistuvia fyysisiä uhkauksia oli kohdannut tästä 74 hengen joukosta 4 naista (9 %) ja 7 miestä (10 %).

Vastaajilla oli myös mahdollisuus kertoa omin sanoin muusta kuin vaihtoehtoisissa esitetyistä vihapuheen muodoista. Näissä vastauksissa mainittiin mielipiteeseen kohdistuva vihapuhe, lapsesta asti jatkunut, SDP:n jäsenyydestä ja perheen sosialidemokraattisesta aatteesta johtunut kiusaaminen, ryhmän päällekyvyys sekä yleinen vähättely. Yksi henkilö mainitsi saaneensa vaalityössä vihaista huutelua esitteiden jaossa ja yhden henkilön päälle oli syljety vaaliesitteitä jakaessa.

Kysyttäessä mikä on ollut vastaajan käsityksen mukaan syynä vihapuheeseen, naisten vastauksissa korostui taas ikä ja sukupuoli, sekä lisäksi asema SDP:ssä. Miehillä on enemmän SDP:n kantoihin tai omiin mielipiteisiin ja kantoihin liittyviä syitä. Molemmilla kuitenkin suurin syy oli omat mielipiteet ja kannat sekä toiminta SDP:ssä. Miehillä neljä ja naisilla viisi yleisintä syytä olivat melko lähellä toisiaan, naisilla toiseksi yleisin syy oli sukupuoli.

Kokonaisuutena tätä ryhmää tarkastellessa yleisin koettu syy vihapuheelle oli omat mielipiteet ja kannat (50 %), tämän jälkeen toiminta SDP:ssä (43 %), jonkun SDP:n poliitikon mielipide ja kannat (43 %) sekä SDP:n toiminta ja kannat (42 %). Poliitikassa tavalla tai toisella mukana olevat ovat usein aktiivisia keskustelijoita, politiikka myös jakaa mielipiteitä vahvasti, joten nämä syyt ovat selkeitä ja kertovat nähdäkseni myös kohderyhmän aktiivisuudesta ja näkyvästä toiminnasta.

Kuvio 4: Vastaajien käsitykset vihapuheen syistä sukupuolen mukaan.

Vastaajilla oli tässäkin mahdollisuus vastata jokin muu syy, johon he saivat itse kuvata syyn. Näissä vastauksissa nousi jo aiemmin mainittu perhetausta, mutta lisäksi ammatti ja vakaumus. Yksi maininta tuli puolueen sisällä tapahtuneesta, henkilöön menevästä kommentoinnista puolueen työryhmytyössä.

Seuraava kysymys koski sitä millaisissa tilanteissa vihapuhetta kohdataan tai todistetaan. Vastaajat saivat valita kolme merkittävintä tilannetta. Vastaajat kohtasivat ja/tai todistivat vihapuhetta ylivoimaisesti eniten (64 % vastaajista) sosiaalisessa mediassa. Tässä eroa naisten ja miesten välillä oli jonkin verran: naisista 58,1 % ja miehistä 71 % ilmoitti sosiaalisen median paikaksi, jossa vihapuhetta on ilmennyt. Kysymyksessä pyydettiin tarkentamaan missä sosiaalisen median kanavissa vihapuhetta on kohdannut tai todistanut, tässä eniten mainittiin Facebook ja Twitter (nyk. X), mutta myös Instagram mainittiin useampaan otteeseen. Moni mainitsi tässä kohdassa myös lehtien yleisönosastot ja keskustelupalstat.

Puolueen omat sosiaalisen median kanavat ja ryhmät olivat omana vastausvaihtoehtonaan, mutta näissä vihapuhetta oli kohdannut 7 % vastaajista, eli määrä ei ollut suuri. Tässä kohdassa kanaviksi oli mainittu puolueen ja SDP Helsingin piirin omat sisäiset keskusteluryhmät. Näillä

kanavilla usein henkilöt tuntevat, tai ainakin tietävät toisensa, jolloin yleensä puhe pyritään pitämään maltillisena eikä varsinaista vihapuhetta synny.

Eräs vastaajista koki, että vihapuhetta on paljon kaikissa kanavissa:

Nehän on kaikki järkyttävän täynnä vihaa. Jopa hesarin yleisönosastot antavat vihalle tilaa.

Koulussa ja puolueen omissa sisäisissä tapahtumissa vihapuhetta kohdattiin vähiten tai ei lainkaan. Naisista 23 % oli kohdannut tai todistanut vihapuhetta perheen tai kavereiden kanssa keskustellessa, miehistä vain 6,5 %. Kun yllä olevia kysymyksiä tarkastelee siten, että ryhmästä poistetaan ne, jotka ovat vain todistaneet vihapuhetta, erot eivät ole merkittäviä. Sosiaalinen media on edelleen selkeästi vihapuheen esiintymisen yleisin paikka. Työpaikoilla esiintynyt vihapuhe on miesten kohdalla nimenomaan kohdistunut vastaajaan. Naisten osalla taas oma vaalityö korostuu tilanteissa, jossa vastaaja itse on kohdannut vihapuhetta. Vastaajilla oli myös mahdollisuus mainita muut kuin vaihtoehdoissa esitetyt tilanteet. Näitä vastauksia tuli muutama, ja niissä kokous, neuvottelut ja julkinen liikenneväline nostettiin esiin.

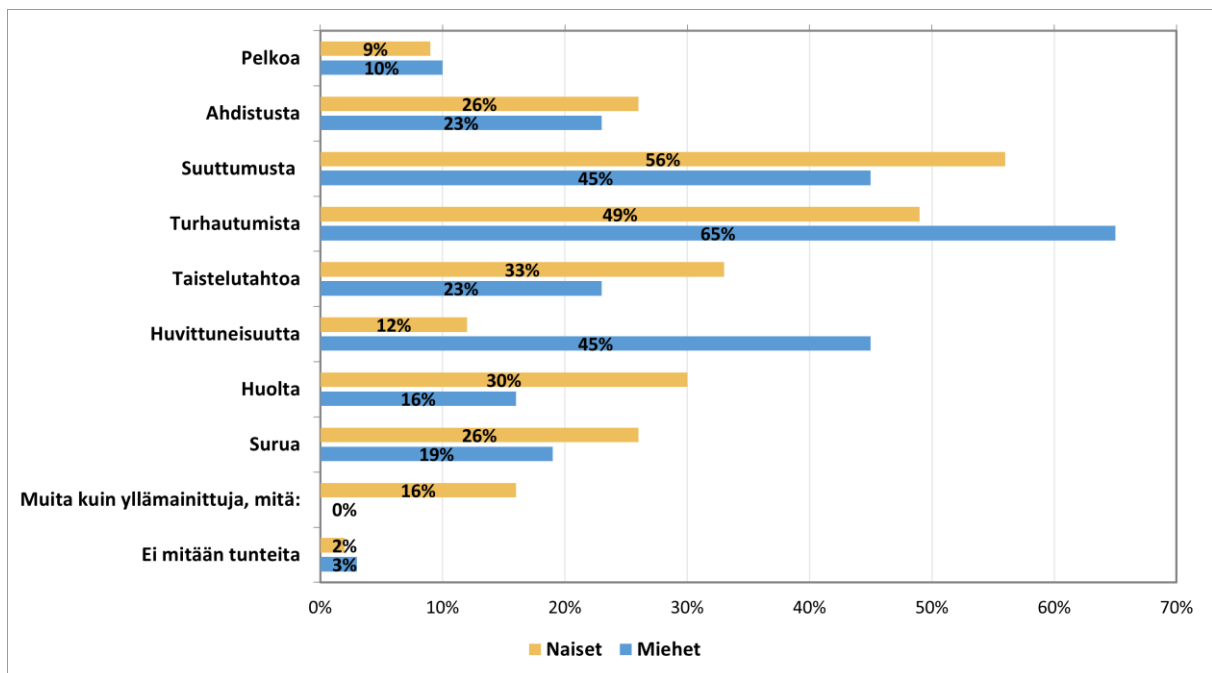
Kun kysyttiin, onko vastaaja kohdannut tai todistanut toistuvasti vihapuhetta samalta henkilöltä, 31 % vastasi kyllä, 69 % ei. Tässä ei ollut merkittäviä eroja sukupuolen suhteen.

Vastaajista 26 % tunsi tai tunnisti henkilön, joka vihapuhetta on kohdistanut vihapuhetta vastaajaan tai toiseen henkilöön. 30 % vastasi tunnistaneensa henkilön toisinaan ja 44 % ei ollut tunnistanut henkilöä. Eroa naisten ja miesten välillä ei juurikaan tässä kysymyksessä ollut.

Lopuksi kyselyssä tarkasteltiin niitä tunteita, joita vihapuhe vastaajissa herättää, sekä sitä onko vihapuhe vaikuttanut vastaajien poliittiseen toimintaan.

Vihapuheen herättämistä tunteista sai vastaaja valita 1–3 merkittävintä. Vaihtoehtona oli myös kertoa itse mitä tunteita vihapuhe herättää, jos annetuista vaihtoehdoista mikään ei ollut sopiva. Eniten vihapuhe herätti turhautumista (55 %) ja suuttumusta (51 %). Taistelutahtoa tunsi 28 % vastaajista, huvittuneisuutta 26 %. Vastaajista osa tunsi myös huolta ja ahdistusta (24 %) ja surua (23 %). Pelkoa tunsi 9 %. Vapaisissa vastauksissa yksi ilmoitti tuntevansa syvää masennusta, yhden henkilön elämässä vihapuheesta oli tullut elämää rajoittava asia. Yhdessä vastaajassa vihapuhe oli herättänyt halun erota puolueesta ja toinen ilmoitti vihapuheen aiheuttaneen häpeän tunnetta. Kolme prosenttia vastaajista ilmoitti, että vihapuhe ei ole herättänyt mitään tunteita.

Sukupuolten välillä oli muutama selkeä ero näissä vastauksissa. Seuraavasta diagrammista nähdään, että miehet tuntevat naisia huomattavasti enemmän huvittuneisuutta ja turhautumista. Naiset taas kokevat enemmän huolta, surua ja suuttumusta. Kuten aiemmassa analyysissä on todettu, naisten kohtaama vihapuhe on usein enemmän henkilöön menevää, kohdistuen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, joka voi osaltaan selittää näitä eroja.

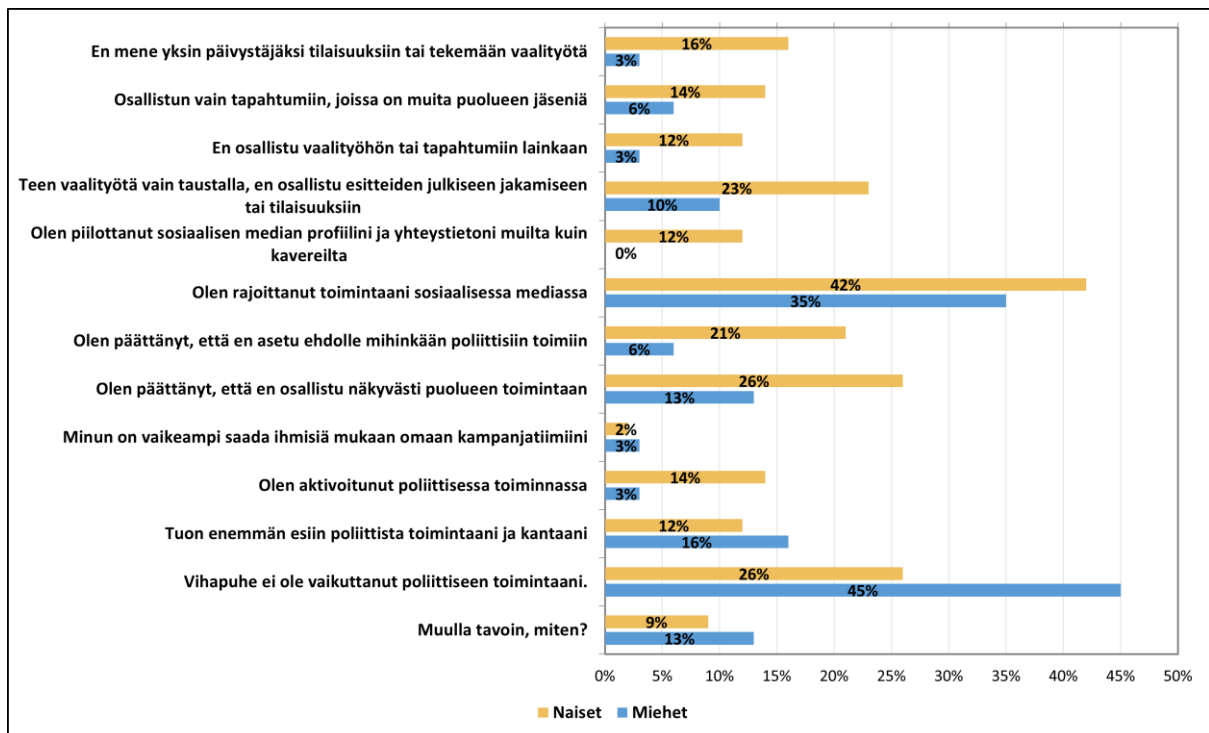
Kuvio 5: Millaisia tunteita vihapuhe vastaajissa herättää, erot naisten ja miesten välillä.

Viimeinen valintakysymys koski vihapuheen vaikutusta vastaajien poliittiseen toimintaan. Vaihtoehtoista sai valita kaikki vaihtoehdot, jotka vastaajan kohdalla pitivät paikkansa. Lisäksi oli taas mahdollisuus kertoa muista kuin vaihtoehtojen mukaisista vaikutuksista.

Kaikista ryhmän vastaajista 34 % (25 henkilöä) ilmoitti, että vihapuhe ei ole vaikuttanut heidän poliittiseen toimintaansa. Lopuilla vastaajista vaikutus oli toimintaa rajoittava eri tavoin. Suurin vaikutus liittyi siihen, että henkilö on rajoittanut toimintaansa sosiaalisessa mediassa, näin vastasi 39 % vastaajista. 20 % vastaajista ilmoitti päättäneensä, että ei osallistu näkyvästi puolueen toimintaan, 18 % ilmoitti tekevänsä vaalityötä vain taustalla, eikä osallistu esitteiden julkiseen jakamiseen ja 15 % ei asetu ehdolle mihinkään poliittisiin toimiin. Vaientavan ja passivoivan vaikutuksen lisäksi oli myös aktivoivaa vaikutusta, 14 % vastaajista ilmoitti tuovansa enemmän esiin poliittista kantaansa ja 9 % kertoi aktivoituneensa poliittisessä toiminnassa. 11 % vastaajista ei mene yksin päivystäjäksi tilaisuuksiin tai tekemään vaalityötä ja samoin 11 % osallistuu vain tapahtumiin, jossa on puolueen muita jäseniä. Pieni osa (8 %) ilmoitti, että ei osallistu

vaalityöhön tai tapahtumiin lainkaan ja 7 % oli piilottanut sosiaalisen median profiilinsa yhteystietonsa muilta kuin kavereiltaan. Tässä on selkeästi nähtävillä se, että vihapuhe vaikuttaa monin tavoin SDP Helsingin jäsenten osallistumiseen.

Miesten ja naisten vastaukset poikkesivat tässäkin kohdassa toisistaan. Naisilla rajoittava vaikutus on selkeästi suurempi. Miehistä 45 % ilmoitti, että vihapuhe ei ole vaikuttanut heidän poliittiseen toimintaansa, kun taas naisista näin vastasi 26 %. Tässä kysymyksessä vastaajat saivat valita kaikki vaihtoehdot, jotka heidän kohdallaan pitivät paikkansa.

Kuvio 6: Miten vihapuhe on vaikuttanut poliittiseen toimintaan erot miesten ja naisten välillä.

Naisilla rajoittavat tekijät ovat kaikissa vaihtoehdoissa suurempia, lukuun ottamatta vaikeutta saada kampanjatiimiin jäseniä. Tässä kohdassa ero on kuitenkin hyvin pieni. Naiset ovat rajoittaneet toimintaansa sosiaalisessa mediassa huomattavasti enemmän, samoin toimintaansa vaalityössä. Vihapuhe vaikuttaa naisilla huomattavasti enemmän myös päätökseen ehdolle asettumisesta. Toisaalta naisilla poliittinen aktivoituminen on selkeästi korkeampaa kuin miehillä. Kun katsoo aiempien kysymysten vastauksia ja niissä miesten ja naisten eroja, niin vihapuheen vaikutus toimintaan on ennakoitavissa. Naisten kohtaaman vihapuheen kohdistuminen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin näyttäisi aiheuttavan isomman pelotevaikutuksen kuin miesten kohtaama vihapuhe, joka kyselyn mukaan kohdistuu enemmän poliittisiin kantoihin ja puolueen toimintaan.

Ne vastaajat, jotka vastasivat vihapuheen rajoittaneen toimintaa muulla tavoin, toivat esiin lähinnä sosiaalisen median toimintaansa liittyvää rajoittamista. Yksi henkilö ilmoitti jättäytyneensä pois kaikista luottamustoimistaan, toinen taas kertoi, että vihapuhe on vähentänyt yleisesti innostusta toimintaan. Yksi vastaajista ilmoitti olevansa opettaja ja siinä tehtävässään opettaa medialukutaitoa oppilailleen.

Lopuksi vastaajat saivat halutessaan esittää näkemyksiään siitä, miten vihapuheen negatiivisiin vaikutuksiin voidaan puuttua ja miten niitä voidaan lieventää. Vastauksia tuli 47. Vihapuheen tunnistaminen ja sen rangaistavuus mainittiin useassa vastauksessa. Vastauksissa perättiin myös keskustelun merkitystä ja päättäjien ja perinteisten medioiden vastuuta:

Nimet aina esiin. Vastuu julkaisutilan antajalle. Toimittajat myös vastuuseen ilkeyksistä, valheista ja vihasta joita "hyödyntävät" jutuissaan. Avoimia keskusteluja joissa mukana myös vihanpuhujat.

Monissa vastauksissa todettiin, että vihapuheelle ei voi mitään, se nähdään ikään kuin osana poliittista toimintaa. Useampi vastaaja totesi, että vihapuheeseen ei saisi kiinnittää mitään huomiota. Muutama vastaaja pohti yleisesti keskusteluilmapiiriä ja populististen puolueiden osuutta sen polarisoitumiseen, toisaalta todettiin, että vihapuhekin on keskustelua ja siihen pitäisi osata vastata. Joidenkin mielestä vihapuheeseen pitäisi vastata samalla tavalla, mutta moni totesi, että vastaamisen pitäisi olla pitkäjänteistä ja ymmärtäväistä.

Poliittisessa toiminnassa mukana oleville esitettiin erilaista koulutusta puolueen toimesta, muun muassa puolueen linjoista ja päätöksistä lisää tietoa, jotta kommentoijille voidaan vastata tietopohjaisesti. Toisaalta perättiin välineitä vihapuheen käsittelyyn ja sen torjuntaan esimerkiksi sosiaalisessa mediassa:

Vaalityössä ehdokkaille ja tukitiimeille voisi järjestää somekoulutuksien yms. ohessa osion vihapuheesta. Esimerkiksi miten ehdokasta suojellaan blokkamalla tietyt tilit ja hiljentämällä tilit tai kommentit. (--) Lisäksi on tärkeää kannustaa nuoria, etenkin naisia ja vähemmistön edustajia, ehdolle ja luottamustoimiin. Se ei yksin riitä, vaan piirin ja puolueen on hyvä tukea ja kannustaa näitä näkyvästi. (--) Itse toki koin myös sukupuoleen ja ikään liittyvää vähättelyä, naljailua ja kiusaamista puolueen sisällä, joka sai minut luopumaan luottamustoimista ja puoluetoiminnasta.

Vastauksista tuli paljon hyviä ajatuksia, joita voidaan käyttää toimenpide-ehdotuksina. Vaikka esiin nousi myös epäily, voiko vihapuheelle tehdä mitään, niin selkeästi tuli ilmi se, että vihapuheella on vaikutuksia toimintaan ja vastaajat toivovat, että asialle voidaan jotain tehdä.

5.2 Brainstorming – session tulokset

Brainstorming järjestettiin 20.5.2024 ja siihen ilmoittautui viisi henkilöä. Tämä oli itselleni pieni pettymys, mutta kutsujen lähettämisen yhteydessä useilta henkilöltä tuli ilmoituksia päällekkäisistä menoista. Ajankohta ei ollut paras mahdollinen sillä puolueosastoilla on toukokuussa omia kokouksia ja myös monilla henkilökohtaisia menoja kevään juhlien vuoksi. Olin kuitenkin positiivisesti yllättynyt laajasta kiinnostuksesta, jota aihe herätti. Moni myös toivoi aiheesta jäsentilaisuutta, kun opinnäytetyö valmistuu.

Brainstorming eli aivoriihi on menetelmä, jossa pyritään saamaan mahdollisimman paljon ideoita rajatussa ajassa ja suodattamaan niistä yhdessä parhaat ja toteuttamiskelpoisimmat ideat (Innokylä, 2025). Käytin menetelmää soveltavasti, brainstormingin aikana pyrittiin löytämään tärkeimmät haasteet, joihin pitäisi keskittyä, sekä niiden pohjalta ratkaisuehdotukset.

Aluksi esittelin ryhmälle opinnäytetyöni, kävimme läpi käsitteet kuten vihapuhe sekä poliittinen järjestötyö ja mikä merkitys niille oli opinnäytetyössä annettu. Vihapuheen osalta käytiin läpi mm. sitä, että sille ei ole yhtä, yhteistä määrittelyä. Lisäksi käytiin läpi sitä, keihin vihapuhe useimmiten kohdistuu, ja millaisia seurauksia sillä voidaan katsoa olevan.

Yksilötasolla, yksittäisen poliittisen toimijan kohdalla vihapuhe tai sille läheinen ilmiö, maalittaminen, voivat vaikuttaa usealla tavalla. Se voi vähentää toimijoiden halua osallistua julkiseen keskusteluun. Se saattaa myös aiheuttaa terveydellisiä ongelmia kohteilleen ja heidän läheisilleen. (Saresma 2019). On siis tärkeää selvittää miten vihapuhe vaikuttaa puolueen aktiiveihin, jotka tekevät poliittista järjestötyötä, vaikka eivät itse olekaan välttämättä itse poliitikkoja. Kaikki osallistujat tunnistivat vihapuheen ja myös ymmärsivät, että sillä voi olla merkitystä politiikkaan ja demokratian toteutumiseen monella eri tavalla. Esitykseni aikana käytiin vilkasta keskustelua ja osallistujat toivat esiin näkemyksiään ja kokemuksiaan aiheesta.

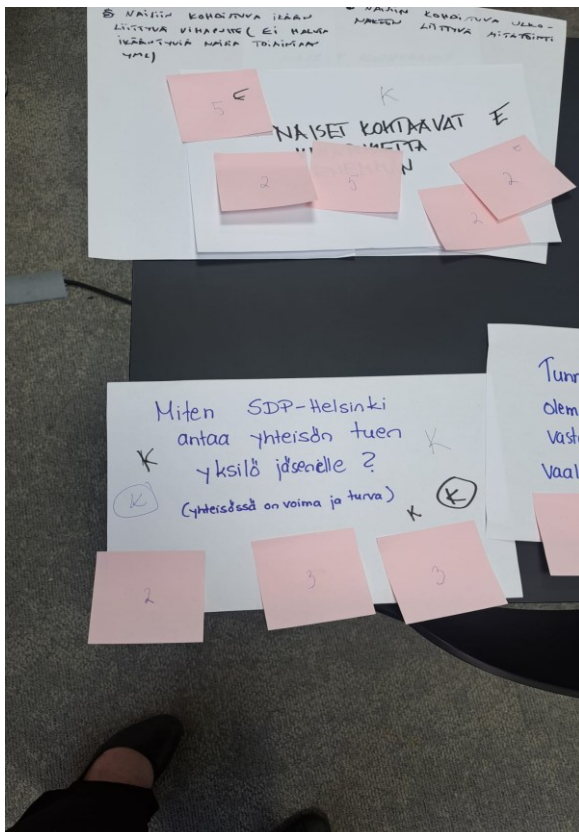
Seuraavaksi esittelin kyselyn tulokset, kävimme läpi niin taustamuuttujat kuin varsinaiset tutkimuskysymykset. Kerroin, että tilaisuuden tavoitteena on löytää seikat, joihin eniten tulisi kiinnittää huomiota ja yhdessä pohtia ratkaisuja ja toimenpide-ehtotuksia niihin.

Tämän jälkeen siirryttiin varsinaiseen ideointivaiheeseen. Sen sijaan, että ryhmä olisi ideoinut suoraan uusia ajatuksia tai esityksiä aiheen tiimoilta, tuli osallistujien pohtia itsekseen esitystä

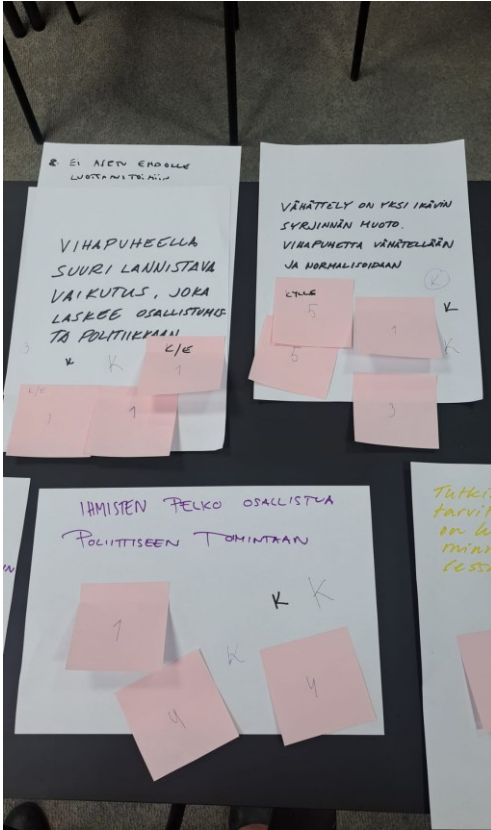
ja sen tiimoilta nousseita ajatuksia. Jokainen sai kirjata 1–5 asiaa, jotka jäivät mieleen esityksestä, yksi asia kirjattiin aina yhdelle A4-paperille. Näiden asioiden tuli olla sellaisia, jotka heidän mielestään olivat ensisijaisen tärkeitä, ja joihin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota.

Pohdinnan jälkeen jokainen sai viisi tarralappua, joissa oli numerot yhdestä viiteen. Seuraavaksi siirryttiin lukemaan muiden nostoja, osallistujat kävivät läpi kaikki paperit. Tämän jälkeen he saivat ohjeen kiinnittää tarralappunsa näihin papereihin siten, että valitsevat viisi tärkeintä asiaa ja sitten kiinnittävät tarralaput siten, että heidän mielestään tärkein asia saa lapun, jossa lukee yksi, vähiten tärkeä asia saa lapun, jossa lukee viisi. Lopuksi heidän tuli merkitä vielä valitsemiinsa viiteen paperiin kirjain K, jos uskovat, että asia on ratkaistavissa ja E jos uskovat että asia ei ole ratkaistavissa.

Samoja asioita nousi esiin jokaisen pohdinnassa ja myös valikointikierroksella ryhmän valinnat olivat melko yhtenäiset. Selvästi eniten ajatuksia herätti vihapuheen etäännyttävä ja estävä vaikutus sekä se, että naiset kohtaavat vihapuhetta enemmän kuin miehet. Lisäksi huomiota kiinnitettiin siihen, miten SDP Helsinki ja SDP voivat toimia vihapuheen vaikutusten vähentämiseksi.

Kuva 1: Vihapuheen estävä vaikutus.

Kuva 2: Naisten kohtaama vihapuhe ja puolueen tuen tärkeys.

Lisäksi nostettiin viiden tärkeimmän joukkoon vihapuheen tunnustaminen ja tunnistaminen ja siihen liittyvän lainsäädännön selkeyttäminen ja koulutus puolueen omista linjauksista ja sisällöistä, jotta osataan vastata mahdollisiin kommentteihin ja haastamiseen asiallisesti ja ollaan valmistautuneita vihapuheeseen.

Kun valinnat oli tehty, keskusteltiin ratkaisuehdotuksista ja suosituksista. Tässä vaiheessa vasta käytiin läpi kyselyn vapaassa kommenttikentässä annetut kehitys- ja toimenpide-ehdotukset, koska en halunnut, että ne vaikuttavat ryhmän näkemyksiin. Hyvin pitkälti samoja asioita nousi kyselyn vastauksissa kuin tämän ryhmän brainstorm – session tuloksissa.

Ryhmän keskustelussa nousi esiin useita konkreettisia ehdotuksia, joista osan olen nostanut suoraan toimenpide-ehdotuksiin. Näissä korostui edelleen koulutus, niin vihapuheen tunnistamisesta kuin siitä, miten vihapuheeseen voi ja kannattaa reagoida. Yhteistyöhön toivottiin panostusta, yhteisön merkitys sekä vihapuheen torjunnassa että sitä kohdanneiden tukemisessa nähtiin tärkeänä. Ryhmässä esitettiin myös, että puolueen sisällä tilaisuuksissa, tapahtumissa ja eri foorumeilla tulisi olla parempaa moderointia ja valvontaa. Positiivinen oma SDP:n trollitehdas oli luova ajatus, perustettaisiin aktiiveista ryhmä, joka tukisi varsinkin vaalien aikaan omia

ehdokkaita somessa antamalla positiivisia kommentteja ja reaktioita postauksiin ja ilmiantamalla vihakommentteja. Eri tilaisuuksiin toivottiin telttavastaavaa, joka pitäisi yleisesti tilanetta silmällä ja tarvittaessa voi mennä avuksi, jos joku joutuu häirinnän kohteeksi. Vihapuheen ilmoituskanava sai kannatusta, tällä hetkellä voi ilmoittaa häiritsevistä käytöksistä puolueen tilaisuuksissa häirintäyhdyshenkilöille, mutta muissa tilaisuuksissa tai sosiaalisessa mediassa kohdattua vihapuhetta ei raportoida tai voi ilmoittaa mihinkään. Tällainen kanava myös antaisi mahdollisuuden seurata sitä, miten paljon SDP Helsingin ja koko puolueen kenttäväki vihapuhetta kohtaa.

Huolimatta pienestä ryhmäkoosta oli brainstorming mielestäni hyvin tuottoisa tilaisuus. Osallistujat olivat aiheesta erittäin kiinnostuneita ja heillä oli myös omakohtaista kokemusta vihapuheesta. Keskustelu oli monipuolista ja erilaisia näkemyksiä tuotiin esiin rohkeasti.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Opinnäytetyöni tarkoitus oli selvittää, kohtaavatko SDP Helsingin jäsenet vihapuhetta toimiesaan poliittisessa järjestötyössä. Lisäksi haluttiin selvittää millaista vihapuhetta ja missä jäsenet kohtaavat ja miten vihapuhe vaikuttaa jäseneen ja hänen toimintaansa SDP Helsingissä. Pehdyttyäni vihapuheesta tehtyyn tutkimukseen ja kirjallisuuteen päätin ottaa tarkasteluun myös sen, onko myös tällä poliittisella tasolla nähtävissä sukupuolten välisiä eroja vihapuheen kohtaamisessa.

Opinnäytetyön tulosten pohjalta teen toimenpide-ehdotuksen SDP Helsingille, miten voidaan vihapuheen vaikutuksia torjua tai vähentää.

Tässä luvussa kerron johtopäätökset ja lopuksi esitän toimenpide-ehdotukset.

6.1 Vihapuheen kohtaaminen

Kyselyyn vastanneiden ikä- ja sukupuolijakauma vastasi hyvin SDP Helsingin ikä- ja sukupuolijakaumaa. Vastajista suurin osa myös ilmoitti olevansa jäseniä, ilman näkyvää poliittista roolia tai vastuutehtävää. Osallistuminen erilaisiin toimintoihin puolueessa vaihteli. Niistä, jotka olivat passiivisimpia suurin osa vastasi, että ei ole kohdannut vihapuhetta, mikä onkin looginen päätelmä. Tämä myös näkyi avoimissa vastauksissa, joita pyydettiin niiltä, jotka vihapuhetta eivät ole kohdanneet. Oma, melko passiivinen toiminta ja konfliktitilanteiden välttäminen johtavat siihen, että vihapuhetta ei ole kohdattu.

Huomiota tulee kuitenkin kiinnittää siihen, että kaikki eivät välttämättä tunnista vihapuhetta. Poliittinen keskustelu on usein terävää ja kärjekästä, mutta olisi hyvä tunnistaa ero vihapuheen ja normaalin debatin välillä. Puolueen sisäinen keskustelu voi myös olla hyvin haastavaa ja voimakasta. Esimerkiksi viittaukset henkilöiden ikään ovat yleisiä puolueen ja SDP Helsingin suljetuissa ryhmissä, sekä nuorilla että vanhemmilla. Aiheiden ollessa vahvasti mielipiteitä ja kavia on helppo sortua ylilyönteihin. Omaa käytöstä ja puheen sävyä on myös hyvä tarkkailla näillä alustoilla, välillä raja on häilyvä ja tällöin on hyvä tiedostaa, että omaakin puhetta ja sen sävyä voidaan tulkita monin eri tavoin.

Vihapuhetta kohdanneet ja todistaneet ovat aktiivisempia toiminnassa, osa on ollut ehdolla vaaleissa ja monet omaavat jonkin järjestöllisen luottamustehtävän. Naiset kohtaavat ja todistavat vihapuhetta enemmän kuin miehet, tämä on selkeä tulos. Se vastaa myös muiden tutkimusten

tuloksia, joissa vihapuheen kohdistumista tutkittiin, mm. Vihapuhe sananvapautta kaventamassa (Pöyhtäri, Haara & Raittila 2013, 222–223) ja Viha vallassa (Knuutila ym. 2019, 25–30).

Yleisin kohdattu tai todistettu vihapuheen muoto on mustamaalaus ja valheelliset väittämät, tässä miesten ja naisten välillä ei ollut juurikaan eroa. Sen sijaan naisiin kohdistuu huomattavasti enemmän henkilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvää vihapuhetta, sukupuoleen, ikään ja ulkonäköön kohdistuvia loukkaavia kommentteja. Miehillä yleisempää on puolueeseen tai sen edustajiin kohdistuvat fyysiset uhkaukset.

Syynä vihapuheeseen on sekä naisilla että miehillä useimmiten omat mielipiteet ja kannat sekä puolueeseen liittyvät syyt. Naisilla sukupuoli on toiseksi yleisin syy vihapuheeseen. Kun ollaan mukana poliittisessa toiminnassa, niin ymmärrettävästi siinä esiintyvä vihapuhe liittyy usein juuri poliittisiin mielipiteisiin tai näkemyksiin tai puolueeseen ja sen toimintaan. On helppoa kommentoida näkyvän poliitikon toimia puolueen edustajalle vaikkapa Hakaniemen markkinoilla puolueen teltalla tai sosiaalisessa mediassa.

Tulokset ovat linjassa myös aiempien tutkimusten kanssa. Naisiin kohdistuva vihapuhe on usein seksuaalissävyytteistä ja sukupuoleen liittyvää, kuten esimerkiksi Knuutila ym. (2019, 25–30) sekä Saresma, Pöyhtäri, Kosonen, Haara & Knuutila (2020, 30–31) toteavat.

Tilanteet, joissa vihapuhetta kohdataan tai todistetaan ovat moninaisia. Yleisimpänä sosiaalisen median julkiset kanavat. Toiminta sosiaalisessa mediassa voi olla haastavaa ja siellä tieto ja kommentit leviävät ja saavat näkyvyyttä helposti. Sosiaalinen media on myös tärkeä vaikuttamisen kanava, jota kautta saadaan omia tavoitteita ja toimintaa näkyväksi. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan vihapuheeseen on syytä reagoida ja sen vaikutuksia ennaltaehkäistä, jotta SDP Helsingin toimijat uskaltavat ja haluavat toimia sosiaalisessa mediassa.

Vaalityössä vihapuhetta kohdataan suhteellisen usein, tähän tulisi kiinnittää erityistä huomiota, jotta jatkossakin vaalityöhön löytyy vapaaehtoisia.

Politiikka on kokonaisvaltaista ja liittyy oikeastaan kaikkeen arkipäiväiseen tekemiseen, siksi ei ole yllättävää, että vihapuhetta on kohdattu myös työpaikoilla, harrastuksissa ja perheen tai kavereiden kanssa keskustellessa. Yllätyin kuitenkin itse siitä, kuinka moni on kohdannut tai todistanut vihapuhetta tuntemaltaan henkilöltä ja toistuvasti samalta henkilöltä. Yksittäinen

mielipide tai puolueen tekemä toimi tai ilmaisema kanta voi kuitenkin aiheuttaa yllättäviä seurauksia. Olisikin hyvä, että puolueen aktiivit osaisivat varautua tällaisiin tilanteisiin ja saisivat siihen koulutusta.

Tulokset vahvistavat, että SDP Helsingin jäsenet kohtaavat vihapuhetta monin eri tavoin ja sellaisissa määrin, että sillä on vaikutusta toimintaan. Asiaan on syytä kiinnittää huomiota ja tehdä toimenpiteitä, joilla vihapuheen negatiivisiin vaikutuksiin voidaan puuttua.

6.2 Vihapuheen seuraukset

Vihapuhe herättää monenlaisia tunteita, negatiivisten kuten ahdistuksen, huolen ja surun lisäksi se kuitenkin myös herättää halua toimintaan, suuttumusta ja jopa huvittuneisuutta. Vihapuhe herättää myös pelkoa ja jopa masennusta ja sairastuneisuutta. Vihapuheeseen ja sen seurauksiin on kiinnitettävä huomiota, niin inhimillisistä syistä kuin myös demokratian ja osallisuuden toteutumisen vuoksi. Kyselyn otannasta yksi henkilö ilmoitti, että vihapuhe on herättänyt halun erota puolueesta. Monella vastaajista vihapuhe on vaikuttanut osallistumiseen, on päätetty, ettei asetuta ehdolle poliittisiin toimiin, ei osallistuta puolueen julkisiin tilaisuuksiin tai toimintaan ja on rajoitettu toimintaa sosiaalisessa mediassa eri tavoin. Nämä reaktiot ovat juuri niitä, joihin vihapuheella pyritään: sulkemaan ulkopuolelle, pelottamaan pois toiminnasta, vaientamaan.

Osalla vihapuhe herättää myös halua lähteä toimimaan, ja tuomaan esiin poliittista kantaa. Miehistä 45 % että vihapuhe ei ole vaikuttanut heidän poliittiseen toimintaansa, naisista 25 %. Tätä osaltaan varmasti selittää se, että naiset kohtaavat vihapuhetta useammin kuin miehet. Naisilla vihapuheen vaientava ja pelotevaikutus on vastausten perusteella suurempi kuin miehillä. Naisien kohtaaman vihapuheen erilaisuus ja sen kohdistuminen nimenomaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin voi olla yksi tekijä tähän. Kari Mäkisen (2019, 61–62) työryhmä korostaakin juuri sitä, että naisten kohtaama vihapuhe poikkeaa paljon miesten kohtaamasta, sille ominaista ovat kehoon kohdistuvat loukkaukset, seksuaalisointi ja pyrkimys nöyryyttämiseen.

Puolueen aktiivisten jäsenten kohtaama vihapuhe vaikuttaa aktiivisuuteen ja osallistumiseen, niin sosiaalisessa mediassa kuin tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Vihapuhe vaikuttaa siis poliittisessä toiminnassa myös järjestötasolla, ei ainoastaan aktiivisiin, näkyviin poliitikkoihin. Vaiementava ja poissulkeva pelotevaikutus, joka on tuotu esiin mm. Helsingin Sanomien (2021 ja 2019) jutuissa kuin tutkimuksissa, esim. koskee siis poliittisia puolueita laajemmin kuin vain poliitikkotasolla. Yhdenvertaisuusvaltuutettu (2024) on nostanut esiin vihapuheen inhimilliset,

yhteiskunnalliset ja poliittiset vaikutukset ja sen, miten vihapuheella pyritään vaikuttamaan demokratiaan ja oikeusvaltioon. Näen, että meidän on tarkasteltava vihapuheen esiintymistä enemmän, niin poliittisissa puolueissa ja toimijoissa sekä kansalaisyhteiskunnan toimijoissa. Jos aktiivit eivät halua osallistua toimintaan, se vie ison osan vaikuttamisen edellytyksistä niin puolueissa kuin kolmannen sektorin organisaatioissa.

Kyselyn ja brainstorming – tilaisuuden tulosten pohjalta pystyimme tekemään selkeät, konkreettiset toimenpide-ehdotukset, joiden avulla voidaan vähentää vihapuheen negatiivisia vaikutuksia niin yksilöihin kuin yleisesti SDP Helsingin toimintaan.

6.3 Toimenpide-ehdotukset

Tulosten perusteella voidaan todeta, että yksikin ikävä kokemus saattaa karkottaa henkilön toiminnasta ja rajoittaa hänen osallistumistaan keskusteluun.

Kyselyn ja brainstorming – tilaisuuden pohjalta esitän konkreettisia toimia, joilla vihapuheen negatiivisia vaikutuksia voidaan vähentää ja vihapuheeseen paremmin puuttua. Jaottelen nämä ehdotukset kolmeen ryhmään, näissä kaikissa koulutus ja aiheesta informointi on isossa roolissa. Koulutukset voi järjestää esim. osissa tai kokonaisuutena. Aiheen käsittely voisi olla hyvä esim. järjestöpäivillä, jossa aktiivit kokoontuvat kouluttautumaan ja keskustelemaan poliittisista aiheista.

1. Vihapuheen tunnistaminen ja seuraaminen

- Puhutaan avoimesti siitä, että vihapuhetta tapahtuu, ei kielletä ilmiötä eikä sen vaikutuksia.
- Koulutusta ja lisätietoa vihapuheesta, sen tunnistamisesta ja sen vaikutuksista.
- Kootaan selkeä, helposti löydettävä merkistö vihapuheen tunnistamiseksi.
- Kanava, jossa voi ilmoittaa kohtaamastaan tai todistamastaan vihapuheesta, missä tilanteessa ja millaista vihapuhetta on kohdannut.

2. Tuki ja ennaltaehkäisy

- Koulutusta ja ohjausta miten voi ja kannattaa argumentoida ja keskustella henkilön kanssa, joka kohdistaa sinuun vihapuhetta
- Koulutusta miten voi toimia tai puuttua todistaessaan vihapuhetta jotakin toista henkilöä kohtaan.

- Tilaisuuksiin telttavastaavat – vastuhenkilö, joka seuraa tapahtumaa ja tarvittaessa menee avuksi. Telttavastaavina toimiville oma koulutus ja tapahtumiin selkeä ohjeistus.
- Koostetaan selkeät ohjeet mitä voi tehdä, kun on joutunut vihapuheen uhriksi, mistä saa apua, mihin kannattaa ilmoittaa.
- Koulutusta somessa toimimisesta – miten estetään ja raportoidaan vihapuheen tuottajat, miten voi tukea vihapuheen kohteena olevaa somessa esim. positiivisin kommentein ja reaktioin.

3. Sisäisen toiminnan kehittäminen ja poliittinen vaikuttaminen

- Poliittisen päätöksenteon avoimuus ja tiedon helppo saatavuus, päätökset ja niiden perustelut selkeiksi jäsenistölle.
- Moderoituja keskustelutilaisuuksia esim. Erätauko – tyyliin haastavista ja jakavista poliittisista kysymyksistä. Sekä sisäisiä keskustelutilaisuuksia että tilaisuuksia, joissa on myös muita kuin puolueen jäseniä – kohdataan erimielisiä ihmisiä.
- Kehitetään omien tapahtumien ja foorumeiden moderointia ja valvontaa. Nollatoleranssi vihapuheelle.
- Tehdään vihapuhetta ja sen vaikutuksia näkyväksi myös puolueen sisällä, esim. aloitteet puoluekokoukselle poliittisista toimista kuten verkkoalustojen ylläpitäjien vastuusta ja vihapuheen tekemisestä rangaistavaksi.

Jatkotoimina olisi hyvä pohtia mahdollisuutta tehdä aiheesta lisätutkimusta, kohdistettuja kyselyitä sekä keskustelutilaisuuksia. Vaikka kyselyn osalta ikä- ja sukupuolijakauma vastaa hyvin SDP Helsingin ikä- ja sukupuolijakaumaa, olisi hyvä saada enemmän tietoa myös nuorempien ikäryhmien kohtaamasta vihapuheesta, kohdataanko sitä samassa laajuudessa ja samoilla kanavilla kuin vanhemmat ikäryhmät?

Tämä opinnäytetyö käsitteli SDP Helsingin poliittista järjestötyötä. Vastaavaa voisi tehdä muista SDP:n kunnallisjärjestöistä tai sitten valtakunnallisesti. Olisi hyvä selvittää vaihtelevatko tulokset esimerkiksi sen mukaan, minkä kokoinen kaupunki tai kunta on kyseessä.

Vihapuheesta on lyhyt matka tekoihin. Viharikosten määrä on ollut kasvussa Suomessa jo useamman vuoden ajan (Rauta 2024, 18). SDP on yksi Suomen suurista puolueista ja sillä on mahdollisuus nostaa keskusteluun erilaisia aiheita. Polarisaatio ja viholliskuvien luominen ei edesauta maailmanpoliittisen tilanteen vakautumista. Siksi, vaikka tällä hetkellä poliittista ilmatilaa valtaavat geopoliittinen tilanne ja jännitteet sekä talouspolitiikan kysymykset, tulisi keskusteluun nostaa myös vihapuhe ja keinot siihen puuttumiseen ja vaikutusten lieventämiseen.

7 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää vaikuttaako vihapuhe poliittiseen järjestötyöhön ja jos vaikuttaa niin miten. Tutkimuksen kohteena oli Helsingin sosialidemokraatit. Osana opinnäytetyötä oli myös tarkoitus selvittää missä laajuudessa SDP Helsingin aktiivit kohtaavat tai todistavat vihapuhetta poliittisessa järjestötyössä, sekä sitä millaista vihapuhetta he kohtaavat ja missä yhteyksissä.

Aloitin opinnäytetyön kartoittamalla tietopohjaa. Tätä olin tehnyt jo aiemmin osana toisen kurssin essee – tehtävää, josta itse asiassa sainkin pontimen ottaa tämä aihe opinnäytetyöni aiheeksi. Kyseistä esseettä kirjoittaessa huomasin, että vaikka vihapuheesta ja sen kohdistumisesta ja vaikutuksesta myös poliittisiin toimijoihin löytyy hyvin tietoa ja tutkimuksia, ei ole tutkittu vihapuheen vaikutusta poliittiseen järjestötyöhön ja sen tekijöihin.

Työn rajausta pohtiessa vaihtoehtoja oli muutamia, joko koko SDP tai sitten kahden puolueen vertailu Helsingissä. Perehdyttyäni aineistoon ja aiheeseen tulin kuitenkin siihen tulokseen, että huomioiden opinnäytetyön laajuuden on viisainta aloittaa aiheen tutkiminen SDP Helsingistä.

Työni aluksi kuvaan toimintaympäristöä ja avaan, mitä on poliittinen järjestötyö. Jotta ymmärtää eri toimijoiden roolit puoluepoliittisessa toiminnassa, tulee myös tuntea organisaatiorakenne. Tämä osuus oli itselleni helppo, sillä olen toiminut pitkään SDP:n aktiivina ja SDP Helsingin jäsenenä sekä johtotehtävissä. Omassa toiminnassani olen huomannut, miten suuri merkitys on niillä lukuisilla vapaaehtoisilla, jotka hoitavat järjestöllisiä tehtäviä ja osallistuvat vaalikampanjoihin ja muuhun järjestötyöhön. Vapaaehtoisten rooli on merkittävä myös vaalimenestyksessä, sillä vain harvat poliitikot pystyvät saavuttamaan vaalimenestystä ilman tehokasta vaalityötä, jota usein tekevät nämä puolueen aktiivit. Halusin siis opinnäytetyölläni myös nostaa näitä tekijöitä esiin ja kiinnittää huomiota heidän tekemäänsä tärkeään työhön.

Vihapuhe on laaja aihe, jota käsitellessä oli pakko myös tehdä rajauksia sen suhteen, miten sitä käsitellään. Aineistoon perehtyessäni historiallinen konteksti tuli monessa teoksessa esille, mielestäni vihapuheen historiaa oli syytä myös avata ja tuoda esiin se, että vihapuhe ei ole ilmiönä uusi, vaikka nykyisen kaltainen verkossa leviävä vihapuhe onkin suhteellisen uusi ilmiö. Historian kautta voidaan myös ymmärtää sekä vihapuheen laukaisevia mekanismeja että sen seurauksia, sitä, että pahimmillaan vihapuhe voi johtaa vainoon, väkivaltaan ja jopa kansanmurhiin. Viholliskuvien rakentuminen vihapuheen kautta on johtanut historiassakin polarisaatioon ja yhteiskunnallisiin muutoksiin.

Koska vihapuhe terminä ei ole selkeä ja tarkkarajaisesti määritelty, oli tärkeää löytää oikea määritelmä vihapuheesta tähän työhön. Merkittävää oli tunnistaa, että vihapuhe voi kohdistua myös yksilöön ryhmän jäsenenä ja että se on tarpeeksi selkeä, jotta kyselyn vastaajille tulee selkeä näkemys siitä.

Vihapuhe – nimistä rikosta ei Suomen lainsäädännössä tunneta, sen sijaan on puhetta, joka voi olla viharikos, kuten kiihottaminen kansanryhmää vastaan. Viharikosta määritellessä teon motiivi on ratkaiseva, onko taustalla esimerkiksi rasistinen motiivi tai pyritäänkö vahingoittamaan kohdetta jonkin henkilökohtaisen ominaisuuden tai esimerkiksi tiettyyn ryhmään kuulumisen vuoksi. (Poliisi 2024.) Vihapuheen ja erilaisten viharikosten eroja ja suhdetta käsitelin lyhyesti osiossa, jossa kerron vihapuheesta ja viharikoksista Suomen lainsäädännöstä. Vihapuheen ja viharikosten eri muotoja on paljon ja niiden tunnistaminen ja erottaminenkin toisistaan joskus haasteellista. Tässä tapauksessa päädyin kuitenkin lyhyempään käsittelyyn, sillä olennaista oli tutkia vihapuheen vaikutuksia toimintaan.

Vihapuheen motiiveja käsitelen melko lyhyesti, ainoastaan määritellessäni vihapuhetta. Motiiveja sivutaan myös muissa kohdissa. Motiiveista olisi voinut myös erottaa erilaisia vihapuheen tai vahingoittamisen kohteita, kuten esimerkiksi kotimaisten kielten keskus tekee vihapuheen määritelmässään. Siinä vihapuhe määritellään kielenkäyttönä, joka kohdistuu yksilöihin tai ryhmiin varsinkin heidän uskontonsa, etnisen taustansa, sukupuolensa, seksuaalisen suuntautumisen tms. perusteella (Kotimaisten kielten keskus 2024). Tämän tyylliset määritelmät saavat helposti aikaan sen, että vihapuheen kohde ei välttämättä tunnista itseensä kohdistuvaa viestintää vihapuheeksi, jos ei kuulu yllä mainittuihin tai niihin verrattavissa oleviin ryhmiin. Päädyin siis motiivien osalta tuomaan esille Saresman ym. (2022, 15–19) yleisen tason kuvauksen, jossa useimpia vihapuheen määritelmiä yhdistää motiivi, jonka tarkoitus on vahingoittaa tai loukata kohdetta, se on usein kytköksissä ennakkoluuloon ja valta-asetelmiin.

Kun vihapuheen esiintymistä käsitellään, on selkeää, että sen tämän päivän esiintymiseen ja muotoihin on internetillä ja sosiaalisella medially ollut suuri vaikutus. Internet mahdollistaa vihapuheen leviämisen nopeasti laajoille ryhmille. Tulee kuitenkin huomata, että vihapuhetta esiintyy myös kasvokkaisissa kohtaamisissa, sitä voi tapahtua viestien välityksellä, puhelimitse tai medioiden välityksellä. Vihapuhe voi olla kuvia, kuten erilaiset meemit. Se ei siis välttämättä ole sanallista viestintää.

Vihapuheen monenlaisista vaikutuksista päätin nostaa lähinnä toimintaan vaikuttavat, joko sitä rajoittavat tai siihen aktivoivat vaikutukset. En siis tuonut esiin laajasti erilaisia yksilöiden omaan terveyteen tai mielentilaan liittyviä vaikutuksia. Näitä on paljon, mutta katsoin, että ne eivät varsinaisesti ole tutkittavan aiheen kannalta olennaisia, huolimatta siitä, että nämä vaikutukset ovat merkittäviä yksilöille ja välillisesti vaikuttavat myös toimintaan. Tässä olisi voinut tarkkailla toimintaa rajoittavaa vaikutusta siitä näkökulmasta, että yksilö haluaa suojella itseään vihapuheen haitallisilta terveyteen ja mielentilaan kohdistuvilta vaikutuksilta ja siksi rajoittaa toimintaansa.

Opinnäytetyön ollessa viime metreillä, on otsikoihin noussut taas naisviha ja incel – kulttuuri. Aihe on tullut esiin myös aineistoa tutkiessa ja taustatyötä tehdessä. Viimeisimpänä Suomessa aihe on noussut toukokuussa 2025 Pirkkalassa tapahtuneen kouluväkivallanteon yhteydessä, Satakunnan kansa (2025) nosti aiheen pääkirjoitukseensa. Naisviha on laaja yhteiskunnallinen ja kansainvälinen ilmiö, joka on vahvistunut viime vuosina. Incel-ideologia leviää verkossa eri foorumeissa ja myös sosiaalisessa mediassa. (Satakunnan kansa 2025.) Suomessa naisviha voidaan nähdä kulttuuriin juurtuneena historiasta ammentavana ilmiönä (Pöyhtäri, Haara ja Raittila 2013, 119–121).

Naisvihaa ja incel-kulttuuria olisi siis voinut myös käsitellä tässä opinnäytetyössä, mutta toisaalta kyselyt ja brainstorming – sessiot oli tehty ennen tätä pohdintaa, joten päädyin pitämään tämän teeman erillisen tarkastelun ulkopuolella. Sukupuolittunutta vihapuhetta kuitenkin käsitelen yleisesti muun aineiston käsittelyn mukana, jossa huomio kiinnittyy siihen, että naiset kohtaavat vihapuhetta enemmän kuin miehet ja myös erityylistä vihapuhetta. Samaa pohdintaa kävin siitä, olisiko pitänyt käsitellä tekoälyn roolia disinformaation ja sitä kautta vihapuheen mahdollisena tuottajana, mutta senkin päädyin jättämään opinnäytetyön ulkopuolelle.

Helsingin Sosialidemokraattien jäsenmäärä on sen verran suuri, että kyselytutkimuksen tekeminen oli mahdollista. Vastauksia tulikin mielestäni suhteessa hyvin, 169 kpl. Vastausprosentti oli 8,5 eli ei kovin suuri, mutta hyvin linjassa sen kanssa, miten paljon vastauksia yleensä erilaisiin jäsenkyselyihin tulee. Lisäksi järjestettiin brainstorming – tilaisuus, jossa pohdittiin kyselyn tuloksia ja etsittiin niistä olennaisimmat haasteet ja kehitettiin näiden selättämiseen ratkaisuehdotuksia.

Olen tyytyväinen kyselyn vastaajamäärään, vaikka toki vastauksia olisi voinut tulla enemmänkin. Vihapuhetta kohdanneita tai todistaneita vastaajia oli kuitenkin yli 70, jolloin otos oli riittävä. Yksi virhe oli kyselylomakkeeseen jäänyt, ikäryhmien kohdalla ikä 60 esiintyy kahdesti, sekä ikäluokassa 46–60 että ikäluokassa 60–75. Jälkimmäisen olisi pitänyt olla 61–75. En kuitenkaan katso, että ero on kovin merkittävä. Olisin toivonut, että nuoria vastaajia olisi ollut enemmän, mutta toisaalta nyt vastaajien keski-ikä vastaa hyvin SDP Helsingin jäsenten keski-ikä. Kysymysten asettelu onnistui mielestäni hyvin ja avoimiin kysymyksiin tuli paljon mielenkiintoisia vastauksia. Epäonnistumiseksi on katsottava kyselyn ajankohta ja aikataulu, joka mahdollisesti vaikutti osallistujamäärään. Sama koskee myös brainstorming – tilaisuutta. En osannut tunnistaa ajankohtien haasteita, huolimatta omasta pitkästä taustastani järjestöaktiivina.

Kyselytuloksissa isoin yllätys oli verrattain suuret erot naisten ja miesten kokeman vihapuheen määrän ja laadun välillä. Omien kokemusteni ja toimintani pohjalta osasin odottaa, että vihapuhetta kohdataan ja todistetaan SDP Helsingin järjestötyössä. Vihapuhetta ilmeni kyselyn mukaan enemmän kuin osasin odottaa ja myös sen laatu oli osin erilaista. Tulokset olivat kuitenkin selkeät sen osalta, että vihapuhetta kohdataan SDP Helsingin järjestötyössä ja se vaikuttaa ihmisten osallistumiseen.

Vihapuheen tunnistaminen on monelle vielä haaste, osa ajattelee sen kuuluvan poliittiseen toimintakulttuuriin. On kuitenkin olennaista tunnistaa ero vihapuheen ja perinteisen poliittisen debatin välillä. Tietyyntyyppinen vihapuhe voi täyttää rikoksen tunnusmerkistön, joten kyseessä ei ole vähäinen asia. Näitä tulisikin käydä jäsenistön kanssa läpi ja koota yhteen vihapuheen yleisimmät tunnusmerkit.

Brainstorming oli mielenkiintoinen ja onnistunut tilaisuus, vaikka osallistujamäärä jäi vähäiseksi. Keskustelu oli laajaa ja avointa, sen perusteella kartoitettiin mitkä olisivat tärkeimmät painopisteet, joita tulee tarkastella. Ryhmä ideoi erilaisia toimenpide-ehdotuksia, joista useita nostin myös suosituksiin. Erityisenä nostona niin kyselystä kuin brainstormingista haluan nostaa sen, että jäsenistö kuitenkin näkee polarisaation vähentämisen tärkeänä ja esittää yhdeksi toimenpiteeksi erilaisten kohtaamisten ja keskustelutilaisuuksien järjestämistä jakavista aiheista. On tärkeää kohdata erimielisiä ja käydä asiallista keskustelua aiheista, jotka jakavat voimakkaasti mielipiteitä.

Kyselyn ja brainstorming – session tuloksena kokosin toimenpide-ehdotukset vihapuheen negatiivisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi. Toimenpide-ehdotukset on pyritty

tekemään mahdollisimman selkeiksi ja konkreettisiksi. Tiedottaminen ja vihapuheen tunnistaminen ovat keskiössä, mutta tulisi myös olla kanava, jossa vihapuheesta voi ilmoittaa. Näin myös pystytään seuraamaan, paljonko vihapuhetta kohdataan ja millaisissa tilanteissa. Toimenpide-ehdotukset ovat suhteellisen helppoja toteuttaa.

Kyselyssä ja brainstormingissa nousi esiin myös politiikkasuosituksia. Nämä toin osaksi tehtäviä toimenpiteitä. SDP Helsinki voi vaikuttaa myös piirijärjestönä SDP:n nostoihin ja linjauksiin ja sitä myös kannattaa tehdä. Isona puolueena SDP:llä on mahdollisuus nostaa asioita poliittiseen keskusteluun.

Tilaaajalta saadut kommentit vahvistavat käsitystäni, että opinnäytetyöstä on aidosti hyötyä. Tilaaja kommentoi, että vihapuheen tutkiminen ja siitä keskustelu on tärkeää, koska vihapuhe voi vaikuttaa negatiivisesti osallistumiseen ja ehdolle lähtemiseen vaaleissa. Jaamme myös näkemys, että järjestötoiminnassa vapaaehtoisten kohtaama vihapuhe voi jäädä huomaamatta ja sen kohteet ilman apua ja tukiverkkoja. Tilaajan myös totesi, että poliittisten järjestöjen sisällä tapahtuvaan vihapuheeseen liittyy tabuja, joita tulisi pystyä rikkomaan ja palastelemaan, tästä on helppo olla samaa mieltä.

Kokonaisuutena olen melko tyytyväinen opinnäytetyön prosessiin ja tuloksiin. Haasteina oli erityisesti tietopohjassa aiheen käsittelyn rajaaminen. Aineistoa on paljon ja erilaisia tulokulmia ja käsittelyvaihtoehtoja myös. Pyrin kuitenkin pitämään fokuksen siinä, mikä on olennaista, kun tutkitaan vihapuheen kokemista, sen ilmenemistä ja toimintaa rajoittavia seurauksia tiettyssä, rajatussa ryhmässä. Tähän liittyen olisi vihapuheen motiiveja ja sen eri muotoja käsitellä laajemminkin, esimerkiksi maalittaminen on ilmiö, joka voi tuntua kohteesta todella ylivoimaiselta. Voin sanoa näin koska itsekin olen eduskuntavaalien aikana joutunut pienimuotoisen maalittamiskampanjan kohteeksi Vihapuheesta on tullut myös koko ajan uutta tietoa ja myös uusia ilmiöitä on noussut, kuten aiemmin mainitsemani naisvihan lisääntyminen. Toinen tuore aiheeseen liittyvä keskusteluun noussut ilmiö on arvomaailman koveneminen suomalaisten koulujen oppilaiden keskuudessa (Berner 2025).

Opinnäytetyön tekeminen viivästyä ja tämä oli myös osaltaan haaste. Eduskuntavaalien jälkeen otsikoihin nousi mm. rasisminvastainen työ ja maahanmuuttokriittisyys, jotka hyvin läheisesti liittyvät myös vihapuheeseen. Aihetta käsiteltiin mediassa paljon ja tämä olisi kenties ollut hyvä ottaa mukaan työhön jollain tavoin, vallanpitäjien asenteet ja toimet kuitenkin heijastuvat yhteiskuntaan monin tavoin. Tämä kuitenkin jäi, sillä halusin pitää kiinni aiheen rajauksesta.

Itse koin aiheen todella mielenkiintoiseksi, mutta varsinkin tietopohjaa rakentaessa eri lähteisiin perehtyessä huomasin, että aihe on myös todella raskas käsitellä. Kun syvenny päiväkausia vihaan, sen lietsomiseen, viholliskuvien rakentamiseen ja sen seurauksiin, vaikutusta mieli-alaan ei voi olla huomaamatta. Myös brainstormingin jälkeen osallistujat totesivat aiheen olevan tunteita herättävä ja vaikeakin käsitellä. Siksi jalkauttamisvaiheessa tuleekin kiinnittää huomiota siihen, miten aihetta esitellään ja yleisöllä tulee olla mahdollisuus myös kommentoida ja purkaa aiheen herättämiä ajatuksia ja tunteita.

Opinnäytetyön tulosten jalkauttaminen on seuraava askel. Tämän näen jo osana toimenpiteiden toteuttamista, sillä tiedon lisääminen aiheesta oli yksi toimenpiteistä. Olen ehdottanut, että esitelen opinnäytetyön ja sen tulokset SDP Helsingin piirihallitukselle. Lisäksi aiheesta voidaan järjestää erillinen jäsentilaisuus sekä sitä voidaan käsitellä SDP Uusimaan järjestöpäivillä. Tulen lähettämään opinnäytetyöni myös helsinkiläisille puolueosastoille ja tarjoan heille mahdollisuutta järjestää aiheesta tilaisuuksia, joihin voin mennä opinnäytetyötä ja sen tuloksia esittelemään. Tulen myös lähettämään opinnäytetyön SDP:n puoluejohdolle tutustuttavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten ja kirjoitan mielipidekirjoituksen aiheesta Demokraatti – lehteen.

Opinnäytetyön tulokset vahvistivat näkemystä siitä, että vihapuhe vaikuttaa poliittiseen järjestötyöhön. Olen tyytyväinen, että vihapuhe ja sen vaikutukset eivät ole enää vain mutuilua tai spekulatiota, vaan vihapuhe ja sen vaikutukset SDP Helsingin järjestötyöhön on saatu dokumentoitua ja todennettua. Nyt on hyvä aika aloittaa toimenpiteet, jotta asiaan ehditään valmistautua eduskuntavaaleihin 2027 mennessä.

Tilaaajan näkemyksen mukaan opinnäytetyöstä on hyötyä myös laajemmin, kansalaisjärjestöissä yleisesti ja myös puolueen sisällä: ”Voimme tarkemmin valistaa puolueen eri organisaatiotasojalla vihapuheen kitkemiseksi” tilaaja kommentoi, ja kiitti myös hyviä käytännön ehdotuksia jatko-toimenpiteiksi.

Uskon, että opinnäytetyöstäni on hyötyä laajemminkin, niin SDP:n toiminnassa kuin muille puolueille. Sen voi myös joiltain osin nähdä täydentävän aiheesta aiemmin tehtyjä tutkimuksia, joissa keskitytään näkyvien poliitikkojen ja muiden julkiseen keskusteluun osaa ottavien ammattiryhmien kohtaamaan vihapuheeseen ja sen vaikutuksiin. Aihetta kannattaisi myös tutkia lisää, muiden puolueiden osalta ja verraten eri puolueiden tuloksia. Jos tulokset ovat vastaavia edes osalla muista puolueista, olisi mahdollista myös yhdistää voimat vihapuheen torjumiseksi.

Vihapuheen lonkerot ulottuvat pitkälle ja vaikuttavat yhteiskunnan kaikkiin kerroksiin. Vihapuheesta tulee keskustella, sen torjuntaan pitää panostaa, jotta sekä yksilölle että yhteiskunnalle, demokratialle ja oikeusvaltioperiaatteelle haitalliset vaikutukset saadaan minimoitua.

LÄHTEET

- Berner, Anna-Sofia 2025. Rumaa puhetta koulussa. Helsingin sanomat 22.5.2025. Viitattu 30.5.2025. <https://www.hs.fi/feature/art-2000011126649.html>
- Eduskunta 2022. Eduskunnan vastaus EV 171/2022 vp. Viitattu 15.5.2024. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/EduskunnanVastaus/Sivut/EV_171+2022.aspx
- Enjolras, Bernard & Sivesind, Karl H. 2018. The Roles and Impacts of Third Sector in Europe. 10.1007/978-3-319-71473-8_4.pdf (springer.com)
- Euroopan Komissio, 2023. Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja komissiolle: Ei sijaa vihalle - Eurooppa yhdessä vihaa vastaan. Viitattu 28.4.2024. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023JC0051>
- Euroopan Unioni, 2024. Kansalaisvaikuttamisen Foorumi, vihapuheen ja vihatekojen torjunta. Viitattu 22.5.2024. https://citizens.ec.europa.eu/tackling-hatred-society_fi
- Finne, Tuomas 2024. VS: Pari asiaa / viimeinen pöytäkirja ja mun opinnäytetyö. Email hellman.anita@gmail.com
- Helsingin sanomat 2019. Moni päättävä pelkää somen ”kivitys-kampanjoita” – Tutkimuksen mukaan lähes puolet kansanedustajista ja näiden avustajista kohtaa viha-puhetta. 4.10.2019. Viitattu 14.4.2025. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006261528.html>
- Helsingin sanomat 2021. Ehdokkaita jättäytynyt pois kuntavaaleista verkon kärjekkään keskustelun ja vihapuheen takia. 21.5.2021. Viitattu 14.4.2025. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000007980512.html>
- Helsingin Sosialidemokraatit 2020. Piirijärjestön säännöt. Viitattu 24.4.2024. <https://helsinki.sdp.fi/saannot/>
- Helsingin Sosialidemokraatit 2024a. Helsingin puolueosastot. Viitattu 24.4.2024. <https://helsinki.sdp.fi/helsingin-puolueosastot/>
- Helsingin Sosialidemokraatit 2024b. *Toimintakertomus vuodelta 2023*. Ei julkaistu.
- Henttonen, Sini & Kivinen, Tero & Rasila, Tapio & Sammalmaa, Johanna & Vihavainen, Jonna 2015. Vihapuhe Suomen rikosoikeudessa. Kommentaari kirjassa vihapuhe Suomessa. Teoksessa Neuvonen, Riku (toim.) Vihapuhe Suomessa. Helsinki: Edita Publishing Oy, 19–30.
- Innokylä 2025. Aivoriihi. Viitattu 1.5.2025. <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/aivoriihi>
- Kaartinen, Marjo 2018. Esipuhe. Teoksessa Marjo Kaartinen (toim.) Vihan pitkät jäljet - menneisyydestä, vainosta, vihasta ja siitä, mitä meidän olisi sille tehtävä. Turun Yliopisto, 10–15. Viitattu 24.4.2024. https://sites.utu.fi/vihanpitkatjaljet/wp-content/uploads/sites/651/2020/03/vihanpitkatjaljet_kirja.pdf

- Knuutila, Alekski & Kosonen, Heidi & Saresma, Tuija & Haara, Paula & Pöyhtäri, Reetta 2019. Viha vallassa: Vihapuheen vaikutukset yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, 2019:57. Viitattu 15.5.2024. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-786-4>
- Kotimaisten kielten keskus 2024. Kielitoimiston sanakirja. Viitattu 25.4.2024. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/Vihapuhe>
- Laine, Markus & Bamberg, Jarkko & Jokinen, Pekka (Toim.) 2017. Tapaustutkimuksen taito. Gaudeamus Helsinki University Press.
- Neuvonen, Riku 2015. Johdanto. Teoksessa Neuvonen, Riku (toim.) Vihapuhe Suomessa. Helsinki: Edita Publishing Oy. 15-17.
- Oikeusministeriö, 2019a. Yhdenvertaisuus.fi against Hate - hanke. Viitattu 30.4.2024. <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=OM005:00/2018>
- Oikeusministeriö, 2019b. Yhdenvertaisuus.fi. Mikä on rangaistavaa vihapuhetta Internetissä. Viitattu 30.4.2024. <https://yhdenvertaisuus.fi/vihapuhe>
- Poliisi 2024. Viharikokset. Viitattu 3.5.2024. <https://poliisi.fi/viharikokset>
- Pukkila, Tapio & Korpelainen, Lore 2013. Vihapuhe on vasta kuusivuotias. Verkkouutinen, YLE 10.12.2013. Viitattu 26.4.2024. <https://yle.fi/a/3-6975170>
- Pöyhtäri, Reetta; Haara, Paula; Raittila, Pentti. 2013. Vihapuhe sananvapautta kaventamassa. Tampere University Press. Vihapuhe-sananvapautta..versio_PAINOVERSIO_21.10.13.pdf (hssaatio.fi)
- Rauta, Jenita 2024. Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2023. Poliisiammattikorkeakoulu. Tampere 2024. Verkkojulkaisu, viitattu 10.4.2025. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024092474515>
- Reunanen, Esa & Harju, Auli 2012. Media iholla. Poliitiikan julkisuus kansanedustajien ja aktivistien kokemana. Tampere University Press. Viitattu 28.5.2025. media_iholla_2012.pdf (tuni.fi)
- Satakunnan Kansa 2025. Naisviha on uhka yhteiskunnan sisäiselle turvallisuudelle. Pääkirjoitus. Satakunnan kansa 23.5.2023. Viitattu 30.5.2025. <https://www.kaleva.fi/naisviha-on-uhka-yhteiskunnan-sisaiselle-turvallis/11642316>
- Suomen Perustuslaki 731/1999.
- Rikoslaki 39-001/1889.
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 20.5.2025. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html
- Saresma, Tuija 2019. ”Me”: Solidaarisuus, polarisaatio ja poteroituminen. Artikkel, Poliitikasta-lehti, 18.12.2019. Viitattu 4.10.2021. ”Me”: Solidaarisuus, polarisaatio ja poteroituminen – Poliitikasta

- Saresma, Tuija & Pöyhtäri, Reetta & Knuutila, Alekski & Kosonen, Heidi & Juutinen, Marko & Haarala, Paula & Tulonen, Urho & Nikunen, Kaarina & Rauta, Jenita, 2022. Verkkoviha. Vihapuheen tuottajien ja levittäjien verkostot, toimintamuodot ja motiivit. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, 2022:48. Viitattu 15.5.2024. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-298-5>
- Saresma, Tuija & Pöyhtäri, Reetta & Kosonen, Heidi & Haara, Paula & Knuutila, Alekski, 2020. Poliittisten toimijoiden kokema vihapuhe sukupuolittuneena poliittisena väkivaltana. *Sukupuolentutkimus*, 33(4), 18-38. Poliittisten toimijoiden kokema vihapuhe sukupuolittuneena poliittisena väkivaltana. Viitattu 27.5.2025. <https://journal.fi/sukupuolentutkimus/article/view/159607>
- Mäkinen, Kari 2019. Sanat ovat tekoja. Vihapuheen ja nettikiusaamisen vastaisten toimien tehostaminen. Helsinki: Sisäministeriö 12-14. Viitattu 4.4.2024. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-264-7>
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2020a. SDP:n periaatejulistus. Viitattu 19.4.2024. <https://www.sdp.fi/tutustu/tietoa-sdpsta/periaatejulistukseemme/>
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2020b. SDP:n säännöt. Viitattu 19.4.2024. <https://www.sdp.fi/uploads/sites/2/2022/11/puolueen-saannot.pdf>
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2024a. SDP:n lyhyt historia. Viitattu 19.4.2024. <https://www.sdp.fi/tutustu/tietoa-sdpsta/sdpn-historia/>
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2024b. OmaSDP - opas, puoluerakenne. Viitattu 24.4.2024. <https://www.sdp.fi/omasdp-opas/puoluerakenne/>
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2024c. OmaSDP - opas, jäsenyys, jäsenhankinta, vastauksia kysymyksiin. Viitattu 24.5.2024. <https://www.sdp.fi/omasdp-opas/jasenyys/#jasenhankinta>
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, 2024d. OmaSDP - opas, jäsenyys. Viitattu 24.5.2024. <https://www.sdp.fi/omasdp-opas/jasenyys/#miten-aktivoitua>
- Turun Yliopisto, 2018. Vihan pitkät jäljet. Viitattu 24.4.2024. <https://sites.utu.fi/vihanpitkatjaljet/>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsittelyminen Suomessa. Helsinki. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 20.5.2025. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 20.5.2025. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf
- Valli, Raine 2018. Aineistonkeruu kyselylomakkeella. Teoksessa Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Aineistonkeruu kyselylomakkeella. Miten lomake rakennetaan? (E-kirja.) Jyväskylä, PS-Kustannus.

- Valli, Raine & Perkkilä, Päivi 2018. Sähköinen kyselylomake ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Sähköisen kyselyn etuja. Verkkokysely vai Sosiaalinen media. Kenelle verkkokyselyjä kannattaa suunnata? (E-kirja.) Jyväskylä, PS-Kustannus.
- Vastamäki, Jaana & Valli, Raine 2018. Tutkimusasetelman ja mittareiden valinta kyselylomaketutkimuksessa. Teoksessa Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Poikittaisvaihtokysely vai pitkäaikainen tutkimus? Aineiston kuvailu vai syy-seuraussuhteiden etsintä? (E-kirja.) Jyväskylä, PS-Kustannus.
- Vilka, Hanna 2018. Havainnot ja havainnointimenetelmät tutkimuksessa. Teoksessa Valli, Raine (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Mikä on havainto? Mitä on havaitseminen? Mistä tunnistaa oikean havainnon? (E-kirja.) Jyväskylä, PS-Kustannus.
- Vuorinen, Marja 2021. Johdanto. Teoksessa Marja Vuorinen (toim.) Vihapuheen, viholliskuvien ja disinformaation historiaa – vallan ja vastarinnan välineitä. Turku: Turun Historiallinen yhdistys, 9–28.
- Välämäki, Reima 2018. Polemiikkien perintö. Teoksessa Marjo Kaartinen (toim.) Vihan pitkät jäljet - menneisyydestä, vainosta, vihasta ja siitä, mitä meidän olisi sille tehtävä. Turun Yliopisto, 97–104. Viitattu 24.4.2024. https://sites.utu.fi/vihanpitkatjaljet/wp-content/uploads/sites/651/2020/03/vihanpitkatjaljet_kirja.pdf
- Yhdenvertaisuusvaltuutettu 2024. Vihapuhe. Viitattu 20.5.2025. <https://yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi/vihapuhe>

LIITTEET

Liite 1. Kysely SDP Helsingin jäsenille

Vihapuhe SDP Helsingin järjestötyössä

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tervetuloa vastaamaan kyselyyn vihapuheesta poliittisessa järjestötyössä!
Kysely on osa opinnäytetyötäni, jolla pyritään kartoittamaan sitä, miten vihapuhe vaikuttaa SDP Helsingin poliittiseen järjestötyöhön. Vastauksien avulla kartoitetaan myös ratkaisuja, joilla voidaan vähentää vihapuheen negatiivisia vaikutuksia. Vastaaminen vie n. 10 minuuttia.

Vastaukset tapahtuvat nimettömästi, kiitos jo etukäteen panoksestasi!

Anita Hellman
Yhteisöpedagogi YAMK-opiskelija
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Taustakysymykset

Taustakysymykset auttavat tunnistamaan, kohdataanko vihapuhetta erityisesti esim. jossain ikäryhmässä tai jossain tietyssä roolissa toimivilla, tai tietyn taustan omaavilla.

1. Ikähaarukka *

- alle 18v
- 18-30v
- 31-45v
- 46-60v
- 60-75v
- yli 75v

2. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua kertoa

3. Äidinkieli *

*

4. Syntymäpaikka *

*

5. Roolisi SDP Helsingissä, valitse tärkein *

- Valtuustoryhmän ja/tai eduskuntaryhmän jäsen
- Puolueosaston johtokunnan puheenjohtaja tai jäsen
- Minulla on puolueessa luottamustehtävä tai -tehtäviä, esim. puoluevaltuusto, piirihallituksen tai työryhmän jäsen
- Minulla on kunnallinen luottamustehtävä, (jonkin kaupungin elimen jäsenyys tai varajäsenyys)
- Jäsen, ei luottamustoimia

6. Toimintasi SDP Helsingissä, valitse parhaiten kuvaava

Huom. Tapahtumilla tarkoitetaan tässä puolueen, piirin ja puolueosastojen järjestämiä tilaisuuksia ja tapahtumia, esim. Hakaniemen markkinat, keskustelutilaisudet jne. *

- Osallistun aktiivisesti tapahtumiin ja vaalityöhön
- Osallistun satunnaisesti tapahtumiin ja vaalityöhön
- Osallistun vaalityöhön mutta en muuhun toimintaan
- Osallistun tapahtumiin mutta en vaalityöhön
- En osallistu aktiivisesti toimintaan

7. Oletko ollut ehdolla vaaleissa viimeisten 5 vuoden aikana, valitse kaikki, jotka sopivat sinuun *

- Kyllä, kuntavaaleissa
- Kyllä, eduskuntavaaleissa
- Kyllä, muissa vaaleissa (esim. seurakuntavaalit, Tradekan tai HOK-Elannon edustajistovaalit)
- En ole ollut ehdolla vaaleissa

8. Kuinka pitkään olet toiminut SDP Helsingissä *

- alle vuoden
 1-3 vuotta
 4-10 vuotta
 yli 10 vuotta

Tutkimuskysymykset

Seuraavat kysymykset liittyvät vihapuheeseen, jolla tässä tarkoitetaan halventavia, uhkaavia tai leimaavia ilmaisuja, jotka liittyvät joko kohteen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin (esim. ikä, sukupuoli, vakaumus, etninen tausta) tai joiden taustalla on suvaitsemattomuus. Toiminnassa voi itse olla vihapuheen kohteena tai todistaa muuhun SDP Helsingin tai SDP:n toimijaan kohdistuvaa vihapuhetta.

Vihapuhe voi kohdistua myös toimintaan tai mielipiteisiin ja sen kohteena voi olla myös ryhmä. Tällöin vihapuhe voi kohdistua yksilöön, jonka oletetaan kuuluvan johonkin ryhmään.

Vihapuhetta voi kohdata tai todistaa kasvokkain tai puhelimitse, sosiaalisessa mediassa, perinteisissä viestimissä. Vihapuhetta ovat myös uhkaavat kirjeet tai tekstiviestit, joita voi saada eri viestikanavia pitkin.

Vihapuhe ei aina näyttäydy vihaisena puheena, se saattaa olla tyyliltään neutraalia ja rauhallista, vaikka tarkoituksena on halventaa tai leimata tai vaikuttaa kohteen toimintaan.

9. Oletko kohdannut vihapuhetta ollessasi mukana SDP:n toiminnassa *

- Minuun on kohdistunut vihapuhetta
 Olen todistanut toiseen henkilöön kohdistunutta vihapuhetta
 Minuun on kohdistunut ja olen todistanut toiseen henkilöön kohdistunutta vihapuhetta
 En ole kohdannut enkä todistanut vihapuhetta, kirjoita tekstikenttään mikä näkemyksesi mukaan selittää miksi et. _____

Kysymyksen säännöt

Oletko kohdannut vihapuhetta ollessasi mukana SDP:n toiminnassa

Minuun on kohdistunut vihapuhetta

Ei vaihtoehdon sääntöjä

Olen todistanut toiseen henkilöön kohdistunutta vihapuhetta

Ei vaihtoehdon sääntöjä

Minuun on kohdistunut ja olen todistanut toiseen henkilöön kohdistunutta vihapuhetta

Ei vaihtoehdon sääntöjä

En ole kohdannut enkä todistanut vihapuhetta, kirjoita tekstikenttään mikä näkemyksesi mukaan selittää miksi et.

Sääntö: Lopeta kysely

Jos vaihtoehto on valittu Lopeta kysely ja ohjaa vastaaja kiitossivulle.

10. Millaista kohtaamasi tai todistamasi vihapuhe oli? Valitse 1-5 mielestäsi merkittävintä. *

- Itseen kohdistuvia fyysisiä uhkauksia
- Perheeseen/läheisiin kohdistuvia fyysisiä uhkauksia
- Puolueeseen tai sen edustajiin kohdistuvia fyysisiä uhkauksia
- Mustamaalausta ja valheellisia väittämiä
- Omaisuuden vahingoittamisella uhkaamista
- Uhkauksia mainehaitan aiheuttamisesta
- Ulkonäköön kohdistuvia loukkaavia kommentteja
- Ikään kohdistuvia loukkaavia kommentteja
- Sukupuoleen kohdistuvia loukkaavia kommentteja
- Etniseen taustaan kohdistuvia loukkaavia kommentteja
- Vammaan kohdistuvia loukkaavia kommentteja
- Seksuaaliseen identiteettiin kohdistuvia loukkaavia kommentteja
- Muu, mikä? _____

11. Mikä on käsityksesi mukaan ollut syynä vihapuheeseen, voit valita niin monta vaihtoehtoa kuin haluat. *

- Toiminta SDP:ssä
- SDP:n toiminta ja kannat

- Omat mielipiteet ja kannat
- Jonkun SDP:n politiikan mielipiteet ja kannat
- SDP:n yksittäinen ulostulo tai kanta yksittäisessä asiassa
- Asema SDP:ssä
- Ikä
- Etninen tausta
- Sukupuoli
- Seksuaalinen identiteetti
- Jokin muu syy kuin yllämainitut, mikä? _____
- En osaa sanoa

12. Millaisissa tilanteissa olet kohdannut tai todistanut vihapuhetta? Valitse mielestäsi kolme merkittävintä. *

- Omassa vaalityössäni
- Ehdokkaan/ehdokkaiden vaalityössä
- Puolueen järjestämässä avoimessa tilaisuudessa esim. Hakaniemen markkinat
- Sosiaalisessa mediassa julkisilla kanavilla (esim. Facebook),
mainitse kanavat: _____
- Sosiaalisessa mediassa puolueen omilla sisäisillä kanavilla tai
ryhmissä, mainitse kanavat tai ryhmät: _____
- Puolueen omassa sisäisessä tapahtumassa _____
- Perheen tai kavereiden kanssa keskustellessa
- Koulussa
- Työpaikalla
- Harrastuksissa
- Olen saanut viestin, jossa on ollut vihapuhetta
- Minulle on soitettu puhelu, jossa olen joutunut vihapuheen kohteeksi
- Olen saanut postitse kirjeen, jossa on vihapuhetta
- Muu tilanne, mikä? _____
- _____

13. Oletko kohdannut tai todistanut toistuvasti vihapuhetta samalta henkilöltä? *

- Kyllä
- Ei

14. Tunsitko/tunnistitko henkilön/henkilöt joka kohdisti sinuun tai toiseen henkilöön vihapuhetta? *

- Kyllä
- Ei
- Toisinaan

15. Millaisia tunteita vihapuhe sinussa herättää? Valitse mielestäsi 1-3 merkittävintä. *

- Pelkoa
- Ahdistusta
- Suuttumusta
- Turhautumista
- Taistelutahtoa
- Huvittuneisuutta
- Huolta
- Surua
- Muita kuin yllämainittuja, mitä: _____
- Ei mitään tunteita

16. Onko vihapuhe vaikuttanut poliittiseen toimintaasi, jos on niin miten? Voit valita kaikki vaihtoehdot jotka kohdallasi pitävät paikkansa. *

- En mene yksin päivystäjäksi tilaisuuksiin tai tekemään vaalityötä
- Osallistun vain tapahtumiin, joissa on muita puolueen jäseniä
- En osallistu vaalityöhön tai tapahtumiin lainkaan
- Teen vaalityötä vain taustalla, en osallistu esitteiden julkiseen jakamiseen tai tilaisuuksiin
- Olen pilottanut sosiaalisen median profiilini ja yhteystietoni muilta kuin kavereilta
- Olen rajoittanut toimintaani sosiaalisessa mediassa
- Olen päättänyt, että en asetu ehdolle mihinkään poliittisiin toimiin
- Olen päättänyt, että en osallistu näkyvästi puolueen toimintaan
- Minun on vaikeampi saada ihmisiä mukaan omaan kampanjatiimiini
- Olen aktivoitunut poliittisessa toiminnassa
- Tuon enemmän esiin poliittista toimintaani ja kantaani
- Vihapuhe ei ole vaikuttanut poliittiseen toimintaani.

Muulla tavoin, miten? _____

17. Miten näkemyksesi mukaan vihapuheen negatiivisiin vaikutuksiin voidaan puuttua tai niitä voidaan lieventää?

18.

Järjestän joulukuussa n. 2h kestävän brainstorming-session, jossa käsitellään kyselyä ja sen tuloksia ja ideoidaan keinoja vihapuheen vaikutusten vähentämiseen. Oletko kiinnostunut osallistumaan tähän Brainstorming-session? Jos vastaat kyllä, niin pääset täyttämään sähköpostiosoitteesi lähetettyäsi kyselyn vastaukset. Kiitos-sivun jälkeen avautuu kenttä, johon voit jättää sähköpostiosoitteesi. *

Kyllä

Ei

Kysymyksen säännöt

Järjestän joulukuussa n. 2h kestävän brainstorming-session, jossa käsitellään kyselyä ja sen tuloksia ja ideoidaan keinoja vihapuheen vaikutusten vähentämiseen. Oletko kiinnostunut osallistumaan tähän Brainstorming-session? Jos vastaat kyllä, niin pääset täyttämään sähköpostiosoitteesi lähetettyäsi kyselyn vastaukset. Kiitos-sivun jälkeen avautuu kenttä, johon voit jättää sähköpostiosoitteesi.

Kyllä

Sääntö: Ohjaa vastaaja

Jos vaihtoehto on valittu Ohjaa vastaaja Toiseen (tai samaan) kyselyyn

Ei

Ei vaihtoehdon sääntöjä

Liite 2. Kyselyn saateviesti SDP Helsingin jäsenviestissä.

Osallistu kyselyyn vihapuheen vaikutuksesta poliittiseen järjestötyöhön Postilaatikko x

 Saara Kuoppala <sdp@mg.sensereg.com> pe 11.11.2022 'klo' 11.44 ☆ 😊 ↶ ⋮

-> minä ▾

Hyvä SDP Helsingin jäsen,

Yhteisöpedagogin YAMK-tutkintoa opiskeleva Anita Hellman tekee opinnäytetyönsä vihapuheen vaikutuksesta poliittiseen järjestötyöhön. Aihe on ajankohtainen ja tärkeä, joten toivommekin että vastaisit tähän opinnäytetyöhön liittyvään kyselyyn.

Vastaaminen vie 5–10 minuuttia ja vastaukset ovat nimettömiä. Tulokset auttavat meitä tukemaan jäseniämme ja ehdokkaitamme niin vaalivyössä kuin muissa kohtaamisissa, joiden avulla viedään eteenpäin SDP:n tavoitteita ja politiikkaa.

Pääset vastaamaan kyselyyn tämän linkin kautta: <https://link.webropol.com/s/SDPHelsinkiVihapuhe>

Kyselyyn voi vastata 23.11.2022 saakka.

Kiitos ajastasi!

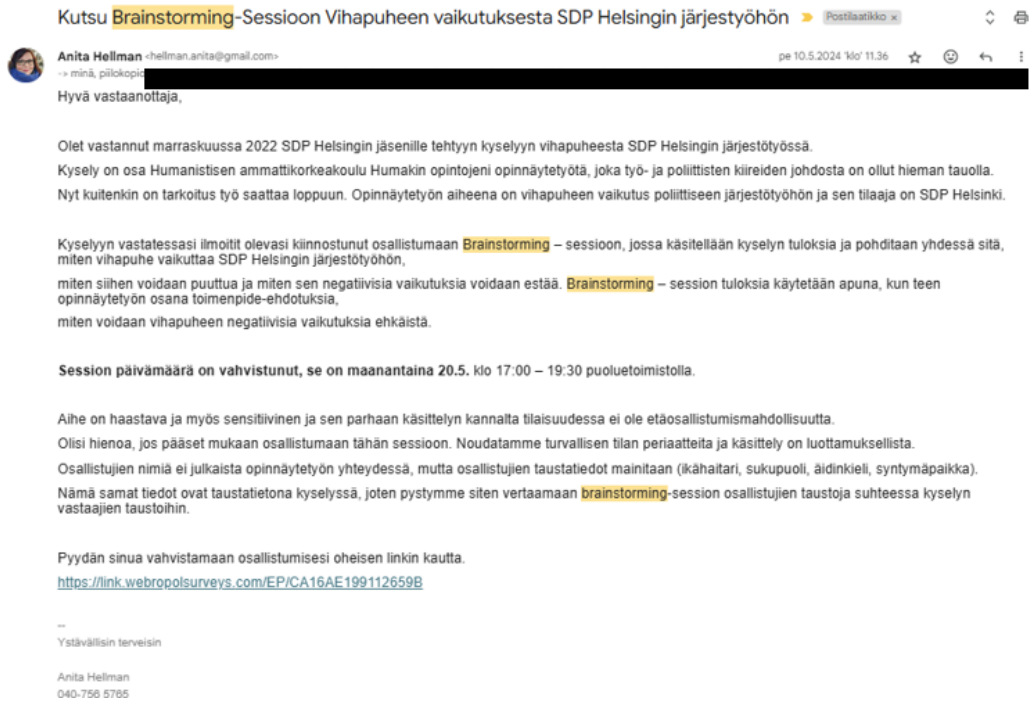
SDP Helsinki
Tuomas Finne

Kuva 3: Kyselykutsu SDP Helsingin jäsenviestissä

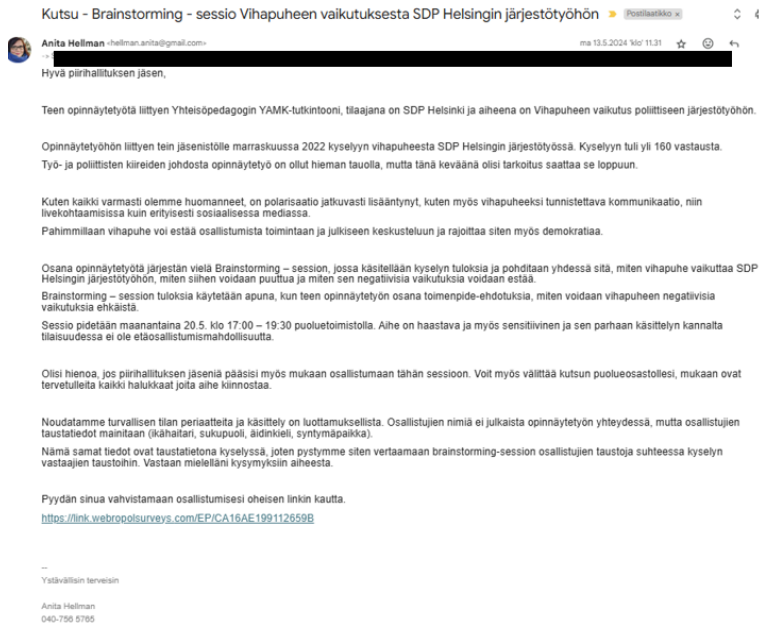
Liite 3. Brainstorming – tilaisuuden kutsuviestit eri tahoille

3 a / Kutsu kyselyn yhteydessä kiinnostuksensa ilmaiselle.

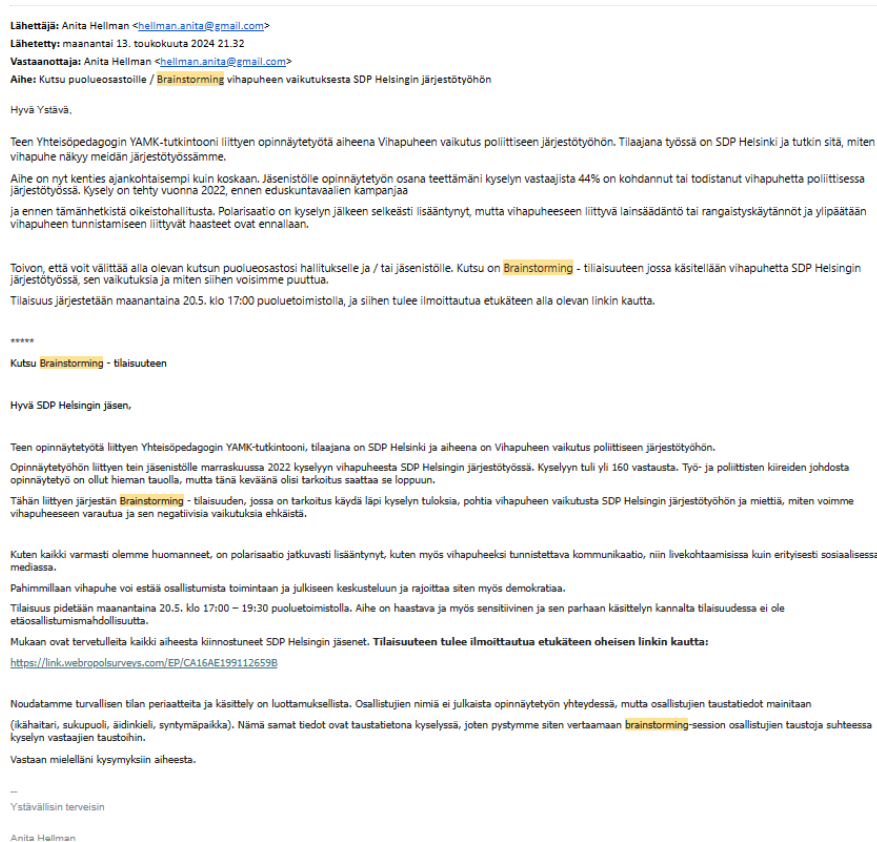
Kuva 4: Brainstorming-kutsu kyselyn osallistujille, jotka olivat ilmoittaneet kiinnostuksensa tilaisuuteen.

3 b / Kutsu SDP Helsingin piirihallituksen jäsenille

Kuva 5: Brainstorming-kutsu SDP Helsingin piirihallitukselle

3 c / Kutsu SDP Helsingin puolueosastoille

Kuva 6: Brainstorming-kutsu SDP Helsingin puolueosastojen puheenjohtajille

3 d / Kutsu SDP Helsingin jäsenviestissä

OPINNÄYTETYÖ: VIHAPUHEEN VAIKUTUS POLIITTISEEN JÄRJESTÖTYÖHÖN

Hei!

Teen parhaillaan opinnäytetyötä aiheena Vihapuheen vaikutus poliittiseen järjestötyöhön.

Opinnäytetyöhön liittyen tein jäsenistölle marraskuussa 2022 kyselyyn vihapuheesta SDP Helsingin järjestötyössä. Kyselyyn tuli yli 160 vastausta. Työ- ja poliittisten kiireiden johdosta opinnäytetyö on ollut hieman tauolla, mutta tänä keväänä olisi tarkoitus saattaa se loppuun.

Osana opinnäytetyötä järjestän vielä maanantaina 20.5.2024 klo 17:00 – 19:30 Brainstorming – tilaisuuden, jossa käsitellään kyselyn tuloksia ja pohditaan yhdessä sitä, miten vihapuhe vaikuttaa SDP Helsingin järjestötyöhön, miten siihen voidaan puuttua ja miten sen negatiivisia vaikutuksia voidaan estää. Tilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki jäsenet, joita aihe kiinnostaa.

Tilaisuuteen tulee ilmoittautua etukäteen oheisen linkin kautta:

<https://link.webpolsurveys.com/EP/CA16AE199112659B>

Aihe on haastava ja myös sensitiivinen ja sen parhaan käsittelyn kannalta tilaisuudessa ei ole etäosallistumismahdollisuutta.

Brainstorming – session tuloksia käytetään apuna, kun teen opinnäytetyön osana toimenpide-ehdotuksia, miten voidaan vihapuheen negatiivisia vaikutuksia ehkäistä.

Noudatamme turvallisen tilan periaatteita ja käsittely on luottamuksellista. Osallistujien nimiä ei julkaista opinnäytetyön yhteydessä, mutta osallistujien taustatiedot mainitaan (ikähaitari, sukupuoli, äidinkieli, syntymäpaikka). Nämä samat tiedot ovat taustatietona kyselyssä, joten pystymme siten vertaamaan brainstorming-session osallistujien taustoja suhteessa kyselyn vastaajien taustoihin.

Vastaan mielelläni kysymyksiin aiheesta

Ystävällisin terveisin

Anita Hellman, hellman.anita@gmail.com, puh. 040 7565765

Kuva 7: Brainstorming-kutsu SDP Helsingin puolueosastojen puheenjohtajille